

(ISSN: 2602-4047)

Atasoy, T. & Gökşin, Y. (2022). Examination of Physically Disabled Sportspersons' Concern of Catching Coronavirus, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 7(16), 623-666.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.545>

Article Type (Makale Türü): Research Article

EXAMINATION OF PHYSICALLY DISABLED SPORTSPERSONS' CONCERN OF CATCHING CORONAVIRUS

Taner ATASOY

Ass. Prof., Istanbul Gelişim University, Istanbul, Turkey, tatasoy@gelisim.edu.tr
ORCID: 0000-0001-5885-0663

Yasin GÖKŞİN

Res. Ass., Istanbul Gelişim University, Istanbul, Turkey, nygoksin@gelisim.edu.tr
ORCID: 0000-0001-9287-4941

Received: 18.11.2021

Accepted: 11.02.2022

Published: 02.03.2022

ABSTRACT

The purpose of the research is to examine the physically disabled sportspersons' concern of catching coronavirus. In the research, descriptive survey method, from among quantitative research methods, was used. Physically disabled sportspersons, involved in sports at elite level within the body of Physically Disabled Persons' Sports Federation of Turkey in the period of 2019-2020, constituted the research's universe. The sample consists of a total of 192 athletes, including 47 women and 145 men, selected by random selection method from athletes in athletics, boccia, taekwondo, ts basketball, swimming, archery, curling, amputee football, ts tennis. The "Personal Information Form" consisting of 14 items and the "Athletes' Anxiety Scale for catching New Type Coronavirus (Covid-19) (SSCCNTC)", adapted into Turkish by Tekkurşun Demir et al., (2020a) were applied to the participants. As a statistical procedure, Kolmogorov-Smirnov test was applied to test whether the data were normally distributed and as a result of the normal distribution of the data, T-test and ANOVA analyzes were used. In the general findings of the research, while significant differences were determined in the sportspersons' concerns of catching new type coronavirus as per the gender, age (socialization concern sub-dimension), educational status (socialization concern sub-dimension, and total score), disability type, disability degree, branch of sport, years of doing sports (socialization concern sub-dimension), chronic disease status, exercising status, weekly frequency of exercise (socialization concern sub-dimension), and status of being personally affected and experiencing an effect on exercises due to catching of COVID-19 by the sportspersons' families and friends variables of physically disabled sportspersons, significant differences were not determined in the sportspersons' concerns of catching new type coronavirus as per their age (personal concern sub-dimension, and total score), educational status (personal concern sub-dimension), familial financial status, national sportsperson status, years of doing sports (personal concern sub-dimension, and total score), weekly frequency of exercise (personal concern sub-dimension, and total score), and status of being affected from COVID-19 process variables. Consequently, it has been determined that the coronavirus epidemic, which affects the whole world, negatively affects the physically disabled athletes who have different degrees of disability participating in the research, and their anxiety levels are at a high level. In this context, it is recommended that the trainers working with the physically handicapped should reduce the anxiety levels of the athletes to the minimum level and make the necessary arrangements in their training programs so that they can increase the performance levels of their athletes.

Keywords: Coronavirus, COVID-19, concern, physically disabled persons, sports

INTRODUCTION

In year 2020, the new type coronavirus disease (COVID-19) was called as a type of severe acute respiratory syndrome by World Health Organizations (WHO, 2020). In 2020, COVID-19 disease was declared as pandemic by WHO due to the negative effects it caused in many countries of the world depending on its rate of transmission and propagation (Çölgeçen & Çölgeçen, 2020).

While pandemic is able to give rise to personal stress factors due to psychological, mental and health burden, these are also able to cause stress and fear in the beloved ones of an individual. The measures taken for slowing down the propagation of virus also bring along numerous stress factors such as social isolation, economic consequences and prospective uncertainty (Inter-Agency Standing Committee, 2020). For this reason, it is being considered that there is an increase in psychological distress, and that there are negative consequences for the mental health of large populations across the world (Petzold et al., 2020). Due to the rate of propagation and transmission of COVID-19, pressure occurs in personal relationships. As there is no sufficient information regarding the period of pandemic, and its level of worsening, the arising uncertainties are increasing the levels of concern of the individuals. The state of feeling stressful and worried nearly each day during the period of pandemic is also able to cause negative effects on well-being in psychological sense (Çiçek & Almalı, 2020).

Scientifically, anxiety was initially defined by Sigmund Freud as a feeling of imminent and urgent danger sensed by an individual that may be based on an objective or moral risk (Freud, 1936). If we consider more current descriptions, anxiety is defined as a mental state characterized by intense tension and worry against something negative which may arise in the future (Hopwood et al., 2012). When literature was examined, it was observed that anxiety is being divided to two groups as being state anxiety and trait anxiety (Saviola et al., 2020). Trait anxiety is defined as a state of anxiety that arises from the characteristic features of an individual's personality, and that continues for a long period of time through different psychological conditions, and through continuous high excitation (Vagg et al., 1980). Contrary to this, state anxiety is defined a more temporary and intense emotional state related to temporarily increasing sympathetic nervous system activity (Endler & Kocovski, 2001).

Sports have a significant place among the services provided to persons with disabilities by the government, local administrations and non-governmental organizations. Sports is known as a biological, pedagogic and social phenomenon that is able to improve the physiological and psychological health of individuals, that regulate their social lives and behaviors, and that contribute to psychological and physiological development. For this reason, sports emerge as a means in the process of social development of persons with disabilities (Ilhan, 2008). It is known that sports positively contribute to self-confidence, quality of life, and mental states as well as social adaptation of persons with disabilities (Blauwet & Willick, 2012). But the current period of pandemic caused the persons with disabilities to be devoid of many advantages provided by sports.

In countries struggling with COVID-19 pandemic, the sports activities have either been cancelled or postponed within the frame of measures against pandemic. The postponement of Tokyo Olympics, which was planned for

the year 2020, may be indicated as the most significant example of this. For this reason, all the sports activities have either been ceased or postponed in our country as in the other countries. It is being thought that this circumstance may cause decrease of physiological and psychological performance of many sportspersons (Şahinler et al., 2020).

Physically disabled sportspersons also suffered from this process as they couldn't have the chance of maintaining their active sports lives as all the sportspersons. It is being thought that the concerns of catching COVID-19 is higher among physically disabled sportspersons compared to other sportspersons due to both their characteristics arising from their disabilities, and disadvantages arising from their health problems. In this context, searching the levels of concern of physically disabled sportspersons regarding COVID-19 in the process of pandemic is important for the physically disabled sportspersons. In the research, it was intended to examine the concerns of physically disabled sportspersons, who have a significant place in sports community of persons with disabilities, regarding catching the new type coronavirus.

METHOD

In this section, information about the analysis of the data obtained during the study is presented.

Ethical Issue

The necessary permissions (ethics committee/parental consent) required to carry out the study were obtained and then the study was started. Ethical approval for this study, which was based on volunteerism, was obtained by the Istanbul Gelişim University Ethics Committee Presidency with the election number 2022-03-13, dated 12/01/2022.

Research Model

In the research, by which the physically disabled sportspersons' concern of catching new type of coronavirus - that has took hold of the whole world- was examined, descriptive survey method, from among quantitative research methods, was used. Descriptive survey method is a statistical operation that allows the summation, description and presentation of the numerical values regarding a variable (Büyüköztürk et al., 2008).

Study Group

Physically disabled sportspersons, involved in sports at elite level within the body of Physically Disabled Persons' Sports Federation of Turkey in the period of 2019-2020, constituted the research's universe. And the sample group consisted of 192 sportspersons in total as being 47 women and 145 men involved in sports at elite level, who were selected by random selection method, competing in branches of athletics, boccia, taekwondo, wheelchair basketball, swimming, archery, curling, amputee football, and wheelchair tennis. The survey, prepared over Google forms, was communicated to physically disabled sportspersons, and their online voluntary participation was ensured.

Data Collection Tools

As the data collection tool, “Personal Information Form”, which consisted of 14 articles, as well as “Scale of Sportspersons’ Concern of Catching New Type Coronavirus (COVID-19) (SSCNTC)”, which was brought in the literature of Turkey by Tekkurşun Demir et al., (2020a), were conducted on the participants. The referred scale consists of 16 articles and 2 factors (personal concern and socialization concern) in total. The articles of 5 point Likert type scale was listed as “I definitely don’t agree”, “I don’t agree”, “I’m indecisive”, “I do agree”, “I definitely agree”, and they were ranked as “1, 2, 3, 4, and 5”.

Data Analysis

The data collected was analyzed by the use of SPSS 25.00 statistical software package. In the study, demographic factors were subjected to frequency analysis. In the analysis of current data, first it was examined whether the data was showing normal distribution or not, and as a result, the performance of parametric tests was found to be suitable. In the research, independent samples T-test, and ANOVA test –for multiple comparisons among different variables- were used as analysis methods.

FINDINGS

In this section, the data obtained from the “concern of catching new type coronavirus” scale, applied on the physically disabled sportspersons, was analyzed, and it is provided in the following table.

Table 1. Demographical Characteristics of the Participants

Personal Information	Variables	F	%
Your gender	Female	47	24,5
	Male	145	75,5
Your age	18-20	28	14,6
	21-23	14	7,3
	24-26	18	9,4
	27-29	17	8,9
	30 and above	115	59,9
Your educational status	Elementary School	21	10,9
	Secondary School	20	10,4
	High School	81	42,2
	License Degree	23	12,0
	Post Graduate Degree	47	24,5
Can you define your familial financial status?	Not Well	14	7,3
	Well	124	64,6
	Good	54	28,1
What is the type of your disability?	Brachial Plexus	7	3,6
	Muscle Disease	23	12,0
	Poliomyelitis	35	18,2
	Amputee	74	38,5
	Cerebral Palsy	15	7,8
	Spina Bifida	14	7,3
	Spinal Cord Injury	19	9,9
Tethered Cord Injury	5	2,6	
What is the degree of your disability?	40-50	56	29,2
	51-60	33	17,2
	61-70	20	10,4
	71-80	28	14,6
	81-90	27	14,1
What is the branch of sport you are involved in?	91-100	28	14,6
	Athletics	11	5,7
	Boccia	33	17,2

	Taekwondo	6	3,1
	Wheelchair Basketball	57	29,7
	Swimming	13	6,8
	Archery	10	5,2
	Curling	9	4,7
	Amputee Football	40	20,8
	Wheelchair Tennis	138	6,8
Are you a national sportsperson?	Yes	85	44,3
	No	107	55,7
For how many years are you doing sports?	1-3	34	17,7
	4-6	48	25,0
	7-9	32	16,7
	10-12	30	15,6
	13 and above	48	25,0
Do you have a chronic disease?	Yes	25	13,0
	No	167	87,0
Do you exercise?	Yes	156	81,2
	No	36	18,8
What is your weekly frequency of exercise?	1-2	83	43,2
	3-4	72	37,5
	5-7	37	19,3
Did the COVID-19 process affect you?	Yes	127	66,1
	No	65	33,9
If you know anyone catching COVID-19 from among your family or friends, did it affect you and your exercises?	Yes	72	37,5
	No	120	62,5

In Table 1, it is observed that 24.5% of the physically disabled sportspersons participating in the research were women, and 75.5% of them were men. When the data regarding the variable of age is examined, it is observed that 59.9% of the sportspersons were of age 30 and above, 14.6% of them were of age range 18-20, 9.4% of them were of age range 24-26, 8.9% of them were of age range 27-29, and 7.3% of them were of age range 21-23. When the data regarding the educational status of physically disabled sportspersons is examined, it is observed that 42.2% of them had high school degree, 24.5% of them had post graduate degree, 12.0% of them had license degree, 10.9% of them had elementary school degree, and 10.4% of them had secondary school degree. According to familial financial status, it is observed that 64.6% of the physically disabled sportspersons were at well level, 28.1% of them were at good level, and 7.3% of them were at not well level. According to the type of disability of physically disabled sportspersons, it was observed that 38.5% of them were amputee, and 18.2% of them were suffering from Poliomyelitis, 12.0% from muscle disease, 9.9% from spinal cord injury, 7.8% from cerebral palsy, 7.3% from spina bifida, 3.6% from brachial plexus and 2.6% from tethered cord injury. According to their degree of disability, it is observed that 29.2% of them had a disability degree of 40-50%, 17.2% of them had a disability degree of 51-60%, 14.6% of them had a disability degree of 61-70%, 14.6% of them had a disability degree of 71-80%, 10.4% of them had a disability degree of 81-90%, and 14.6% of them had a disability degree of 91-100%. According to the branches of sport the physically disabled sportspersons were involved in, it is observed that 29.7% of them were involved in wheelchair basketball, 20.8% of them were involved in amputee football, 17.2% of them were involved in boccia, 6.8% of them were involved in swimming, 6.8% of them were involved in wheelchair tennis, 5.7% of them were involved in athletics, 5.2% of them were involved in archery, 4.7% of them were involved in curling, and 3.1% of them were involved in taekwondo. According to national sportsperson variable of the physically disabled sportspersons, it is observed that 44.3% of them were national sportspersons, and 55.7% of them were not national sportspersons. When the data

regarding years of involvement in sports is examined, it is observed that 25.0% of the physically disabled sportspersons were involved in sports for 4-6 years, 25.0% of them were involved in sports for 13 years and above, 17.7% of them were involved in sports for 1-3 years, 16.7% of them were involved in sports for 7-9 years, and 15.6% of them were involved in sports for 10-12 years. According to variable of chronic disease of physically disabled sportspersons, it is observed that 87.0% of them didn't have a chronic disease, and 13.0% of them had chronic disease. According to the variable of exercising, it is observed that 81.2% of the physically disabled sportspersons were exercising, and 18.8% of them were not. According to weekly frequency of exercise of physically disabled sportspersons, it is observed that 43.2% of them were exercising for 1-2 days a week, 37.5% of them were exercising for 3-4 days a week, and 19.3% of them were exercising for 5 days and more a week. According to the variable of being affected in the process of COVID-19, it is observed that 66.1 % of them were affected, and 33.9 % of them were not. According to the variable of the being personally affected and experiencing an effect on exercises due to catching of COVID-19 by the sportspersons' families and friends, it is observed that 37.5% of them were affected and 62.5% of them were not affected.

Table 2. Results of T-test as Per the Gender Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

	Gender	N	X	Sd	t	P
Personal Concern	Male	145	47.94	15.68	-4.680	.000*
	Female	47	59.17	9.482		
Socialization Concern	Male	145	33.86	10.92	-3.692	.000*
	Female	47	41.70	6.153		
SSCNTC Total Score	Male	145	14.08	5.753	-4.634	.000*
	Female	47	17.46	4.427		

*P<0.05

When Table 2 is examined, it is observed that, as per the gender variable, statistically significant differences were determined in the total score, socialization concern and personal concern sub-dimensions between the females and males (P<0.05). In the direction of scores obtained from the scale, it is observed that there was a significant difference in favor of female sportspersons when socialization concern and personal concern sub-dimensions, and total score were examined.

Table 3. Results of ANOVA as Per the Age Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

Dimension	Age Group	N	X	Sd	F	P	Significant Difference
Personal Concern	18-20 ¹	28	35.07	10.06	.897	.467	-
	21-23 ²	14	36.00	11.49			
	24-26 ³	18	38.94	6.991			
	27-29 ⁴	17	32.35	10.29			
	30 and Above ⁵	115	35.93	10.97			
Socialization Concern	18-20 ¹	28	13.71	4.412	2.655	.034*	1-3 1-4
	21-23 ²	14	12.78	5.872			
	24-26 ³	18	17.83	5.227			
	27-29 ⁴	17	13.11	5.998			
	30 and Above ⁵	115	15.262	5.723			
SSCNTC Total Score	18-20 ¹	28	48.78	13.31	1.437	.223	-
	21-23 ²	14	48.78	16.53			
	24-26 ³	18	56.77	11.18			
	27-29 ⁴	17	45.47	15.76			
	30 and Above ⁵	115	51.20	15.75			

*P<0.05

When Table 3 is examined, it is observed that, considering the ages of the participants, statistically significant differences were not determined in SSCCNTC total score and personal concern sub-dimensions ($p>0.05$). But statistically significant differences were determined in socialization concern sub-dimension ($p<0.05$).

Table 4. Results of ANOVA as Per the Educational Status Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

Dimension	Educational Status	N	X	Sd	F	P	Significant Difference
Personal Concern	Elementary School ¹	21	37.00	11.45	2.128	.079	-
	Secondary School ²	20	32.95	13.13			
	High School ³	81	33.96	11.19			
	License Degree ⁴	21	38.76	9.131			
	Post Graduate Degree ⁵	49	38.14	7.356			
Socialization Concern	Elementary School ¹	21	16.80	6.353	3.077	.017*	2-3 3-4
	Secondary School ²	20	15.00	6.790			
	High School ³	81	13.37	5.739			
	License Degree ⁴	21	16.61	5.123			
	Post Graduate Degree ⁵	49	15.87	4.226			
SSCCNTC Total Score	Elementary School ¹	21	53.80	16.89	2.543	.041*	1-2 2-4
	Secondary School ²	20	47.95	19.37			
	High School ³	81	47.33	15.87			
	License Degree ⁴	21	55.38	13.78			
	Post Graduate Degree ⁵	49	54.02	10.17			

* $P<0.05$

When Table 4 is examined, it is observed that, as per educational status variable, statistically significant differences were not determined in the personal concern sub-dimension of SSCCNTC among the participants ($p>0.05$). But statistically significant differences were determined in SSCCNTC total score and socialization concern sub-dimension ($p<0.05$).

Table 5. Results of ANOVA as Per the Familial Financial Status Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

Dimension	Familial Financial Status	N	X	Sd	F	P	Significant Difference
Personal Concern	Not Well ¹	14	29.78	12.79	2.503	.085	-
	Well ²	124	36.18	10.09			
	Good ³	54	36.40	10.55			
Socialization Concern	Not Well ¹	14	13.35	7.771	.620	.539	-
	Well ²	124	15.12	5.624			
	Good ³	54	14.83	5.064			
SSCCNTC Total Score	Not Well ¹	14	43.14	19.38	1.884	.223	-
	Well ²	124	51.30	14.77			
	Good ³	54	51.24	14.70			

When Table 5 is examined, it is observed that, as per familial financial status variable, statistically significant differences were not determined in the SSCCNTC total score, socialization concern and personal concern sub-dimensions among the participants ($p>0.05$).

Table 6. Results of ANOVA as Per the Disability Type Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

Dimension	Disability Type	N	X	Sd	F	P	Significant Difference
Personal Concern	Brachial plexus ¹	7	40.42	6.679	2.856	.007*	1-2 2-3 2-4 3-5
	Muscle Disease ²	23	39.04	10.52			
	Poliomyelitis ³	35	36.17	11.02			
	Amputee ⁴	74	32.08	10.55			
	Cerebral Palsy (Cp) ⁵	15	39.26	9.953			
	Spina Bifida ⁶	14	41.00	6.804			
	Spinal Cord Injury ⁷	19	36.10	10.676			
	Tethered Cord Injury ⁸	5	40.00	3.082			
Socialization Concern	Brachial plexus ¹	7	14.42	1.618	2.059	.049*	1-4 2-3 5-6
	Muscle Disease ²	23	17.08	5.342			
	Poliomyelitis ³	35	13.82	6.021			
	Amputee ⁴	74	13.67	5.647			
	Cerebral Palsy (Cp) ⁵	15	17.40	5.704			
	Spina Bifida ⁶	14	16.42	5.184			
	Spinal Cord Injury ⁷	19	15.36	5.727			
	Tethered Cord Injury ⁸	5	18.00	2.915			
SSCCNTC Total Score	Brachial plexus ¹	7	54.85	7.625	2.676	.012*	1-7 1-8 2-7 3-6
	Muscle Disease ²	23	56.13	15.55			
	Poliomyelitis ³	35	50.00	16.17			
	Amputee ⁴	74	45.75	15.05			
	Cerebral Palsy (Cp) ⁵	15	56.66	14.46			
	Spina Bifida ⁶	14	57.42	11.12			
	Spinal Cord Injury ⁷	19	51.47	15.36			
	Tethered Cord Injury ⁸	5	58.00	4.847			

*P<0.05

When Table 6 is examined, it is observed that, as per the disability type variable, statistically significant differences were determined in the SSCCNTC total score, socialization concern and personal concern sub-dimensions among the participants (p<0.05).

Table 7. Results of ANOVA as Per the Disability Degree Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

Dimension	Disability Degree	N	X	Sd	F	P	Significant Difference
Personal Concern	40-50 ¹	56	31.67	10.35	5.104	.000*	1-2 1-5 1-6 2-1
	51-60 ²	33	39.03	8.921			
	61-70 ³	20	33.85	9.815			
	71-80 ⁴	28	33.35	11.08			
	81-90 ⁵	27	38.85	8.847			
	91-100 ⁶	28	41.00	10.41			
Socialization Concern	40-50 ¹	56	13.58	5.030	4.940	.000*	1-5 2-5 4-5 4-6 1-6
	51-60 ²	33	15.27	5.444			
	61-70 ³	20	14.30	6.333			
	71-80 ⁴	28	12.28	4.958			
	81-90 ⁵	27	18.07	4.803			
	91-100 ⁶	28	17.14	6.077			
SSCCNTC Total Score	40-50 ¹	56	45.26	14.37	5.335	.000*	1-5 1-6 4-5 4-6
	51-60 ²	33	54.30	13.32			
	61-70 ³	20	48.15	14.62			
	71-80 ⁴	28	45.64	15.28			
	81-90 ⁵	27	56.92	12.77			
	91-100 ⁶	28	58.14	15.94			

*P<0.05

When Table 7 is examined, it is observed that, as per the disability degree variable, statistically significant differences were determined in the SSCCNTC total score, socialization concern and personal concern sub-dimensions among the participants ($p < 0.05$).

Table 8. Results of ANOVA as Per the Branch of Sport Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

Dimension	Branch of Sport	N	X	Sd	F	P	Significant Difference
Personal Concern	Athletics ¹	11	33.81	8.658	2.084	.039*	1-6 3-5 4-9
	Boccia ²	33	38.87	10.39			
	Taekwondo ³	6	40.50	5.822			
	Wheelchair Basketball ⁴	57	33.73	11.38			
	Swimming ⁵	13	41.00	6.892			
	Archery ⁶	10	36.70	9.298			
	Curling ⁷	9	38.44	8.861			
	Amputee Football ⁸	40	32.37	11.60			
	Wheelchair Tennis ⁹	13	39.07	6.396			
Socialization Concern	Athletics ¹	11	11.09	3.477	3.020	.003*	1-2 1-5 2-4
	Boccia ²	33	17.45	5.540			
	Taekwondo ³	6	15.33	1.032			
	Wheelchair Basketball ⁴	57	13.19	6.243			
	Swimming ⁵	13	17.69	3.172			
	Archery ⁶	10	16.20	5.573			
	Curling ⁷	9	17.11	6.091			
	Amputee Football ⁸	40	14.62	5.480			
	Wheelchair Tennis ⁹	13	14.61	4.154			
SSCCNTC Total Score	Athletics ¹	11	44.90	11.81	2.373	.019*	1-3 1-5 2-8 4-5
	Boccia ²	33	56.33	15.60			
	Taekwondo ³	6	55.83	6.645			
	Wheelchair Basketball ⁴	57	46.92	16.63			
	Swimming ⁵	13	58.69	7.619			
	Archery ⁶	10	52.90	14.13			
	Curling ⁷	9	55.55	14.52			
	Amputee Football ⁸	40	47.00	16.00			
	Wheelchair Tennis ⁹	13	53.69	8.270			

* $P < 0.05$

When Table 8 is examined, it is observed that, as per the branch of sport variable, statistically significant differences were determined in the SSCCNTC total score, socialization concern and personal concern sub-dimensions among the participants ($p < 0.05$).

Table 9. Results of T-test as Per the National Sportsperson Status Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

	National sportsperson status	N	X	Sd	t	P
Personal Concern	Yes	85	34.64	10.31	-1.335	.183
	No	107	36.68	10.62		
Socialization Concern	Yes	85	14.36	5.535	-1.199	.232
	No	107	15.34	5.710		
SSCCNTC Total Score	Yes	85	49.01	15.14	-1.370	.172
	No	107	52.02	15.15		

When Table 9 is examined, it is observed that, as per the national sportsperson status variable, statistically significant differences were not determined in the SSCCNTC total score, socialization concern and personal concern sub-dimensions among the participants ($p > 0.05$).

Table 10. Results of ANOVA as Per the Years of Doing Sports Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

Dimension	Years of Doing Sports	N	X	Sd	F	P	Significant Difference
Personal Concern	1-3 ¹	34	39.29	8.816	1.678	.157	-
	4-6 ²	48	36.25	11.00			
	7-9 ³	32	35.18	9.491			
	10-12 ⁴	30	32.80	10.19			
	13 and Above ⁵	48	35.08	11.59			
Socialization Concern	1-3 ¹	34	17.32	4.584	2.653	.035*	1-3 1-4
	4-6 ²	48	15.29	6.045			
	7-9 ³	32	14.56	5.327			
	10-12 ⁴	30	13.20	5.378			
	13 and Above ⁵	48	14.12	5.869			
SSCNTC Total Score	1-3 ¹	34	56.61	12.41	2.250	.065	-
	4-6 ²	48	51.54	15.93			
	7-9 ³	32	49.75	13.60			
	10-12 ⁴	30	46.00	14.56			
	13 and Above ⁵	48	49.20	16.70			

*P<0.05

When Table 10 is examined, it is observed that, as per the years of doing sports variable, statistically significant differences were not determined in the SSCNTC total score and personal concern sub-dimension among the participants (p<0.05). But statistically significant differences were not determined in the socialization concern sub-dimension (p<0.05).

Table 11. Results of T-test as Per the Chronic Disease Status Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

	Chronic disease status	N	X	Sd	t	P
Personal Concern	Yes	25	39.84	11.08	-2.586	.010*
	No	167	35.17	10.32		
Socialization Concern	Yes	25	17.84	5.398	-2.844	.005*
	No	167	14.47	5.558		
SSCNTC Total Score	Yes	25	57.68	15.82	-2.853	.005*
	No	167	49.64	14.85		

*P<0.05

When Table 11 is examined, it is observed that, as per the chronic disease status variable, statistically significant differences were determined in the SSCNTC total score, socialization concern and personal concern sub-dimensions among the participants (p<0.05). In the direction of scores obtained from the scale, it is observed that there was a significant difference in favor of ones responding as yes when socialization concern and personal concern sub-dimensions, and total score were examined.

Table 12. Results of T-test as Per the Exercising Status Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

	Do you exercise?	N	X	Sd	t	P
Personal Concern	Yes	156	34.85	10.58	-2.586	.010*
	No	36	39.80	9.297		
Socialization Concern	Yes	156	14.36	5.513	-2.844	.005*
	No	36	17.27	5.644		
SSCNTC Total Score	Yes	156	49.21	15.10	-2.853	.005*
	No	36	57.08	14.00		

*P<0.05

When Table 12 is examined, it is observed that, as per the exercising status variable, statistically significant differences were determined in the SSCCNTC total score, socialization concern and personal concern sub-dimensions among the participants ($p < 0.05$). In the direction of scores obtained from the scale, it is observed that there was a significant difference in favor of ones responding as no when socialization concern and personal concern sub-dimensions, and total score were examined.

Table 13. Results of ANOVA as Per the Weekly Frequency of Exercise Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

Dimension	Weekly Frequency of Exercise	N	X	Sd	F	P	Significant Difference
Personal Concern	1-2 ¹	83	36.49	10.26	.584	.558	-
	3-4 ²	72	35.75	11.60			
	5-7 ³	37	34.24	8.769			
Socialization Concern	1-2 ¹	83	16.30	5.688	8.545	.000*	1-3 2-3
	3-4 ²	72	14.87	5.654			
	5-7 ³	37	11.86	4.243			
SSCCNTC Total Score	1-2 ¹	83	52.79	15.06	2.522	.083	-
	3-4 ²	72	50.62	16.33			
	5-7 ³	37	46.10	12.19			

* $P < 0.05$

When Table 13 is examined, it is observed that, as per the weekly frequency of exercise variable, statistically significant differences were determined in the SSCCNTC total score and personal concern sub-dimension among the participants ($p > 0.05$). But statistically significant differences were not determined in the socialization concern sub-dimension ($p < 0.05$).

Table 14. Results of T-test as Per the Status of Being Affected From COVID-19 Process Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

	Did the COVID-19 process affect you?	N	X	Sd	t	P
Personal Concern	Yes	127	36.33	10.45	1.012	.313
	No	65	34.70	10.62		
Socialization Concern	Yes	127	14.83	5.735	-.263	.793
	No	65	15.06	5.488		
SSCCNTC Total Score	Yes	127	51.16	15.26	-.602	.548
	No	65	49.76	15.10		

When Table 14 is examined, it is observed that, as per the status of being affected from COVID-19 process variable, statistically significant differences were not determined in the SSCCNTC total score, socialization concern and personal concern sub-dimensions among the participants ($p > 0.05$).

Table 15. Results of T-test as Per the Status of Being Personally Affected and Experiencing an Effect on Exercises Due to Catching of COVID-19 By the Sportspersons’ Families and Friends Variable Regarding Physically Disabled Sportspersons

	If you know anyone catching COVID-19 from among your family or friends, did it affect you and your exercises?	N	X	Sd	t	P
Personal Concern	Yes	72	39.8472	9.58676	4.341	.000*
	No	120	33.3417	10.32293		
Socialization Concern	Yes	72	16.6528	5.27860	3.404	.001*
	No	120	13.8667	5.61201		
SSCCNTC Total Score	Yes	72	56.5000	13.87469	4.287	.000*
	No	120	47.2083	14.92159		

*P<0.05

When Table 15 is examined, it is observed that, as per the status of being personally affected and experiencing an effect on exercises due to catching of COVID-19 by the sportspersons’ families and friends variable, statistically significant differences were determined in the SSCCNTC total score, socialization concern and personal concern sub-dimensions among the participants (p<0.05). In the direction of scores obtained from the scale, it is observed that there was a significant difference in favor of ones responding as yes when socialization concern and personal concern sub-dimensions, and total score were examined.

CONCLUSION and DISCUSSION

By the findings from our research, the physically disabled sportspersons’ levels of concern of catching COVID-19 were examined as per different variables, and it was tried to compare them with the previous literature studies.

Considering the results of the study, when the physically disabled sportspersons’ levels of concern of catching COVID-19 were examined as per the gender variable, it was observed that female physically disabled sportspersons had significantly higher levels of concern compared to male physically disabled sportspersons in the sub-dimensions of socialization concern and personal concern. The primary reason for this status could be that female sport persons' familial roles and responsibilities take precedence over their sporting success. By the literature review, Tekkurşun Demir at al., (2020b), by their study performed on elite sportspersons and sedentary individuals, determined that female sportspersons had higher levels of concern compared to male sportspersons in terms of levels of concern of catching COVID-19. In another study, it was determined that female participants had significantly higher personal concern scores compared to male participants in terms of catching COVID-19. Batu (2020), by their study performed on sportspersons, determined that the female sportspersons’ levels of concern of catching COVID-19 were significantly higher, and that the female sportspersons were experiencing higher personal concern compared to male sportspersons. Apart from the concern of catching COVID-19, in many studies in literature examining the levels of concern of physically disabled sportspersons, it was specified that female sportspersons had higher levels of concern compared to male sportspersons (Özerkan, 2003; Karademir et al., 2019). In a study of Duman (2020) with respect to university students’ fear of COVID-19 and intolerance for uncertainty, it was specified that there was no

significant difference as per genders in terms of levels of fear of COVID-19. The results of the study are similar with the findings of many other studies in literature in terms of the variable of gender.

In the study performed, when we examined the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 in terms of age variable, statistically significant differences were not determined in the SSCCNTC total score and personal concern sub-dimension. But statistically significant differences were determined in socialization concern sub-dimension. When this difference was examined as per age ranges, it was observed that the socialization concern levels of sportspersons at the age range of 18-20 were higher compared to sportspersons at the age range of 24-26, and but that their socialization concern levels were lower compared to sportspersons at the age range of 27-29. This circumstance may be explained as the consequence of sportspersons' opportunities of integrating with technological era, which deeply affect their generations and social lives, either in earlier or in later dates. When the relevant literature was examined, it was determined that there are studies both supporting the differences indicated by the age groups in our study, and not supporting the same, or that had not determined a significant difference. According to the results of multiple comparison test performed by Batu (2020), on the swimmers, it was specified that the personal concern and socialization concern of sportspersons at the age range of 19-25 was higher compared to sportspersons in other age ranges. In the study performed by Tekkurşun Demir et al., (2020b), it was specified that elite sportspersons of age 19 and below had lower personal concern levels compared to other age ranges. They explained this result by associating it to the inability of elite sportspersons of age 19 and below to sufficiently perceive the potential long-term harms of catching COVID-19, and to lower severity of the effects of coronavirus on young individuals. Hacıcaferoğlu et al., (2015), by their study conducted on folk dancers, reported that the participants of age range 20-22 and 17-19 had higher levels of concern compared to ones of age range 23-25, and that levels of concern were decreasing as the age increases. Tellioğlu and Karadenizli (2018), by their study named comparison of levels of concern in butterfly swimming training of eight weeks, specified that the levels of concern of sportspersons of age range 21-23 was higher compared to other age ranges. Aksu (2018), by his study conducted on karate athletes, specified that, even he could not determine a significant relationship between the age groups and levels of concern, the age range of 18-20 had the highest score. Likewise, in some other researches performed, it was concluded that the factor of age was not effective on level of concern (Türkçapar, 2012; Bingöl et al., 2012; Develi, 2006).

In the research, when the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 were examined in terms of the variable of educational status, no significant difference was observed in the sub-dimension of personal concern, but significant differences were determined in the SSCCNTC total score and socialization concern sub-dimension. According to the findings obtained, it was observed that the sportspersons with secondary school educational level had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to the sportspersons with high school educational level in the sub-dimension of socialization concern. Moreover, as quite the opposite of this, it was revealed that participants graduated from university had higher levels of concern compared to ones graduated from high school. It can be said that sportspersons' expectations and difference of knowledge are the causes of this. When we examine the differences obtained

over SSCNTC total score, it was observed that levels of concern of participants graduated from elementary school were higher compared to ones graduated from secondary school, and that levels of concern of participants graduated from university were higher compared to ones graduated from secondary school. It can be expressed as that the level of concern increases as the educational level increases. When the relevant literature is examined, Kaplan and Şentürk (2018), by their study named research of levels of concern of physically disabled sportspersons participating in swimming championship of Turkey, determined that there was no significant difference between the level of concern and educational status. In the study of Çelik (2010) conducted on elite level judo athletes, significant relationship was found between the educational status and level of concern. Türktemiz et al., (2020) determined a statistically significant difference between the levels of concern of catching new type COVID-19 and educational level in the sub-dimensions of personal concern and socialization concern. Ateş et al., (2018) specified that there was no statistically significant difference between the sportspersons' educational statuses and levels of concern. When we examine the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching new type COVID-19 in terms of educational status, it can be said that the educational level of sportspersons may affect the concern.

In the study, when the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 were examined in terms of the variable of familial financial status, significant level of difference was not determined in the levels of concern of physically disabled sportspersons with not well, well or good familial financial status including the sub-dimensions of socialization concern and personal concern. It is being thought that the cause of this circumstance is that no financial burden is being imposed on the family as all the health expenses of persons with disabilities are being covered by the government. Batu (2020), determined by their research that there was no significant difference between the level of concern and variable of financial status. By the study of İşlek (2018), performed on the students of sports management department, it was determined that the level of concern was not differing as per the variable of familial financial status. In the study of Tekeli (2017), performed on concern, it was specified that no significant difference was observed between the level of concern and financial status. In the research of Karaman (2009), named state and continuous concern levels of university students studying in programs with respect to health, it was specified that the levels of concern of sportspersons were not differing as per financial status. In the post graduate study of Demirli (2017), named comparison of state concern levels of elite wrestlers before and after the contest, it was reported that there was no significant difference between the financial status and state concern levels. In the study performed by Kismetoğlu (2019), it was informed that there was no statistically significant difference between concern and financial status. In the post graduate thesis of Aksu (2018), made on levels of continuous concern of karate athletes, it was specified that there was no significant difference in terms of monthly income. Türkçapar (2012), reported that levels of continuous concern of wrestlers were not changing as per level of financial status. In literature, there are also findings against the findings of the research. In the study of Öntürk et al., (2019) named research of state and trait concern of elite taekwondo athletes, it was reported that there was a significant difference between the state concern levels and financial status of taekwondo athletes. In the light

of the findings obtained from the research, it was observed that the results arising between the variable of financial status and level of concern were similar with the results of majority of studies in the literature.

In this study, when the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 were examined in terms of disability status variable, significant difference was determined including the sub-dimensions of socialization concern and personal concern. When these differences were examined, it was observed that in the personal concern sub-dimension the individuals with the disability of brachial plexus had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to ones with muscle disease, and the individuals with the disability of poliomyelitis had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to ones with cerebral palsy. Moreover, again in the same sub-dimension, it was revealed that the participants with the disability of muscle disease had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to sportspersons with the disabilities of poliomyelitis and amputee. When we consider the socialization concern sub-dimension, it was observed that the sportspersons with the disability brachial plexus had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to amputee sportspersons, that the sportspersons with muscle disease had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to ones with the disability of poliomyelitis, and that the sportspersons with the disability of cerebral palsy had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to sportspersons with the disability of spina bifida. When levels of concern of catching COVID-19 were examined in terms of SSCCNTC total score, it was revealed that individuals with the disability of brachial plexus had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to ones with the disability of spinal cord injury, and that the sportspersons with the disability of tethered cord injury had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to sportspersons with the disability of brachial plexus. Again when considered in terms of SSCCNTC total score, it was observed that the sportspersons with the disability of muscle disease had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to sportspersons with the disability of spinal cord injury, and finally that the individuals with the disability of spina bifida had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to sportspersons with the disability of poliomyelitis. The cause of difference in the levels of concern of catching COVID-19 of sportspersons with different disability types may be considered as their involvement in different risk groups due to their disability statuses. Moreover, it is being thought that their concern levels are increasing due to restriction of their social lives at a higher level compared to healthy individuals. When the relevant literature was examined, no study examining the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 over the variable of disability status was found.

In the research, when the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 were examined in terms of disability degree variable, significant difference was determined including the sub-dimensions of socialization concern and personal concern. When these differences were examined, it was observed that the sportspersons with disability percentages of 51-60, 81-90 and 91-100 had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to ones with disability percentage of 40-50. When the socialization concern sub-dimension was examined, it was revealed that the sportspersons with disability percentage of 81-90 had higher levels of concern compared to ones with disability percentage of 71-80, 40-50 and 51-60, and that the sportspersons with disability percentage of 91-100 had higher levels of concern compared to ones with

disability percentage of 71-80 and 40-50. Finally, when the levels of concern of catching COVID-19 was examined in terms of total score, it was observed that the sportspersons with disability percentage of 81-90 had higher levels of concern compared to ones with disability percentage of 40-50 and 71-80, and that the sportspersons with disability percentage of 91-100 had higher levels of concern compared to ones with disability percentage of 40-50 and 71-80. The cause of this may be that the physically disabled sportspersons will be unable to fulfill their personal care in case of catching COVID-19 due to their degree of disability, and that it will be highly possible for them to lag behind in their profession of sportsmanship and in their exercises. When the relevant literature was considered, no study examining the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 over the variable of disability degree was found.

In the research, when the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 were examined in terms of branch of sports variable, significant difference was determined including the sub-dimensions of socialization concern and personal concern. In our study, when the levels of concern of catching COVID-19 were examined in the sub-dimension of personal concern, it was revealed that the sportspersons in archery branch had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to ones in athletics branch, that the swimmers had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to taekwondo athletes, and that the sportspersons playing wheelchair tennis had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to ones playing wheelchair basketball. When the socialization concern sub-dimension was examined, it was observed that the swimmers had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to physically disabled runners, and that the boccia players had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to runners and wheelchair basketball players. Finally, when levels of concern of catching COVID-19 was examined in terms of SSCNTC total score, it was observed that the taekwondo athletes had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to runner, that the boccia players had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to amputee football players, and that swimmers had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to runners and wheelchair basketball players. The cause of this is being considered as being due to sportspersons involvement in sports as a team or as individually, and due to frequency of contests. In the study of Civan et al., (2012) named comparison of state concern and trait concern levels of physically disabled and not disabled tennis players, it was determined that the levels of concern of wheelchair tennis players were higher. As the result of the research of Aşçı and Ayşe (1998), it was reported that the levels of concern were high. In the study of Kaplan and Şentürk (2018), named research of levels of concern of physically disabled sportspersons participating in swimming championship of Turkey, it was determined that there was no significant difference among the levels of concern of physically disabled swimmers.

When the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 were examined in terms of their national sportsperson statuses, statistically significant difference was observed also in the sub-dimensions of socialization concern and personal concern. When the relevant literature was examined considering the sportspersons' levels of concern of catching COVID-19, no clinical study was found in terms of sportspersons' national sportsperson statuses. In addition, in a thesis study, as the result of a correlation analysis performed in order to determine whether there was a relationship or not between the participants' national sportsperson

statuses and their total scores of continuous concern inventory, low level of statistically significant difference was determined (Boz, 2019). However, there are also studies which specified that there was no statistically significant difference in personal concern levels of sportspersons according to their national sportsperson statuses (Vurgun, 2010; Öztürk et al., 2016).

In our research, when we examined the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 in terms of years of doing sports variable, statistically significant differences were not determined in the SSCCNTC total score and personal concern sub-dimension. But statistically significant differences were determined in socialization concern sub-dimension. When the arising differences were examined, it was revealed that the levels of concern of participants doing sports for 1-3 years were higher compared to participants doing sports for 7-9 and 10-12 years. In this context, it can be concluded that the level of concern decreases along with the increase of exercise history. The increasing experience and gains of sportspersons in the sense of both life and sports may enable them to acquire the skill of better managing their mood states such as concern which may hinder their self-control. When the relevant literature was examined, it was observed that there are studies that don't tally with the findings of our research. In the study of Kaplan and Şentürk (2018), in which they examined physically disabled sportspersons' levels of concern in terms of years of doing sports, they couldn't find any significant difference among the sub-dimensions. In the study of Başaran (2008) conducted on sportspersons involved in different branches of sports, he determined significant differences in both the state concern levels and trait concern levels in terms of years of doing sports. It was specified that the levels of concern of sportspersons with higher years of doing sports were higher.

In the light of the findings obtained, when the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 were examined in terms of the chronic disease status variable, it was observed that the physically disabled sportspersons with chronic disease had significantly higher level of concern including the sub-dimensions of socialization concern and personal concern. The main causes of this may be that the participants with chronic diseases are in extremely risky states due to their illnesses, and that their numbers are low compared to the total number of participants in the research. As the result of the research revealed by Batu (2020), it was reported that significant difference was not found between the variable of chronic disease status and levels of concern. In the research brought in the literature by Özen (2004), it was found that the concern scores of the students with chronic disease were significantly high in proportion to the ones not having chronic disease. In the study of Devenci et al., (2012), it was determined that levels of concern of individuals with chronic disease were higher in proportion to the ones not having chronic disease. In this context, it can be said that the findings of the research are similar with the findings of the studies in literature.

In this study, when the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 were examined in terms of exercising status variable, significant difference was determined including the sub-dimensions of socialization concern and personal concern. In the study of Öktem et al., (2020) named examination of levels of concern of catching COVID-19 of candidate boxers of Olympic Games, it was determined that there was no difference in levels of concern. In the research, it is being thought that the

presence of various disabilities of physically disabled sportspersons, and in addition that their involvement in risky groups due to some of their chronic diseases are the reasons of finding high the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19. In addition, it is being thought that the levels of concern of sportspersons were found to be high as the then current period was the year of Olympic Games in terms of the careers of physically disabled sportspersons competing at elite level.

In the study, when the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 were examined in terms of weekly exercise status, statistically significant differences couldn't be found in the sub-dimension of personal concern. But statistically significant differences were determined in socialization concern sub-dimension. When this difference was examined, it was observed that physically disabled sportspersons exercising for 1-2 and 3-4 days a week had higher levels of concern of catching COVID-19 compared to sportspersons exercising for 5-7 days a week. The cause of determination of physically disabled sportspersons' personal concern as low may be their exemption from the restrictions applied at the stage of continuing their exercises as they are sportspersons competing at elite level. The limitedness of living spaces of the persons with disabilities is causing negative effects on their ability to spend a more livable life (Çevik & Kabasakal, 2013). The cause of obtainment of their socialization concerns as high may be their subjection to all the restrictions except their exercises, and also in the period of pandemic higher restriction of social life which is a great problem for the persons with disabilities even in normal periods. When the relevant literature was examined, no study examining the physically disabled sportspersons' levels of concern in terms of variable of weekly exercise status was found. In this sense, it is being thought that the research will lead the future studies.

In the study, when the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 were examined in terms of the variable of being affected from the COVID-19 process, significant level of difference couldn't be found including in the dimensions of socialization concern and personal concern. The inability to find a relationship between the variable of being affected from the COVID-19 and sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 may be explained by the fact that their exercises, which consist significant part of their daily lives, continued in the referred period, and thus they were affected at a lower degree. Moreover, when the relevant literature was examined, no study with findings similar to the ones of the current study could be found.

In the study, when the physically disabled sportspersons' levels of concern of catching COVID-19 were examined in terms of the variable of status of being personally affected and experiencing an effect on exercises due to catching of COVID-19 by the sportspersons' families and friends, significant level of difference was determined including the sub-dimensions of socialization concern and personal concern. The pandemic, propagating in the whole world, has undoubtedly affected numerous individuals from each section and class. COVID-19 pandemic is causing extensive worry, fear and concern. As specified by Ahorsu et al., (2020), fast propagation of virus among people, and the increase of fatality due to virus are causing significant fear of death in people. The uncertainty of this disease, and instant communication of death statistics are causing concerns

for the future (Banerjee, 2020). It is being thought that the presence of individuals catching COVID-19 around the sportspersons participating in the research is affecting the physically disabled sportspersons, and that it is causing an increase in their levels of concern.

In the general findings of the research, while significant differences were determined in the sportspersons' concerns of catching new type coronavirus as per the gender, age (socialization concern sub-dimension), educational status (socialization concern sub-dimension, and total score), disability type, disability degree, branch of sport, years of doing sports (socialization concern sub-dimension), chronic disease status, exercising status, weekly frequency of exercise (socialization concern sub-dimension), and status of being personally affected and experiencing an effect on exercises due to catching of COVID-19 by the sportspersons' families and friends variables of physically disabled sportspersons, significant differences were not determined in the sportspersons' concerns of catching new type coronavirus as per their age (personal concern sub-dimension, and total score), educational status (personal concern sub-dimension), familial financial status, national sportsperson status, years of doing sports (personal concern sub-dimension, and total score), weekly frequency of exercise (personal concern sub-dimension, and total score), and status of being affected from COVID-19 process variables. Consequently, it was observed that coronavirus pandemic, that has rapidly took hold of the whole world, and that has negatively affected many individuals and institutions, has also negatively affected the physically disabled sportspersons, who participated in our research and who have different disability degrees, and it was also observed that the level of concern of catching COVID-19 was high among these sportspersons.

RECOMMENDATIONS

Based on the findings and results of the study, it is suggested that sportspersons and their coaches involved in sports branches for people with disabilities should decrease their concern levels to an optimum level and take the required measures and make the required arrangements in their sports plans and programs to be actualized for personal success and for the success of the team, club, and country.

ETHICAL TEXT

In this article, it was complied with writing rules of journal, principles of publication, rules of research and publication ethics, and ethical rules of journal. The responsibility in all kinds of breaches that may arise with respect to the article belongs to the authors. For the application of this study, 12/01/2022 dated and 2022-03-13 numbered document has been received from Istanbul Gelişim University, Ethics committee presidency.

Author(s) Contribution Rate: The first author contributed to this research at a rate of 60 %, and the second author at a rate of 40 %. It is stated by the authors that there is no fact in this research which may constitute conflict of interest.

REFERENCES

- Ahorsu, D. K., Lin, C. Y., Imani, V., Saffari, M., Griffiths, M. D., & Pakpour, A. H. (2020). The fear of Covid-19 Scale: Development and initial validation. *International journal of mental health and addiction*, 1-9, <https://doi.org/10.1007/s11469-020-00270-8>
- Aksu, O. (2018). *Karate Sporcularının Sürekli Kaygı Düzeyleri, Duygusal Zekâ ve Kişilik Özelliklerinin Çeşitli Değişkenlere Göre Belirlenmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aşçı, F. H., & Ayşe, K. İ. N. (1998). Bayan Futbolcularda Kaygı ve Kendini Fiziksel Algılama Düzeyi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 9(3), 3-10.
- Ateş, C., Yıldız, Y., & Yıldız, K. (2018). Profesyonel Basketbol ve Voleybolcuların Antrenör İletişim Beceri Düzeyleri Algısı ve Sporcuların Kaygı Düzeylerinin Araştırılması. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(3), 40-52.
- Banerjee, D. (2020). The Covid-19 Outbreak: Crucial Role the Psychiatrists Can Play. *Asian journal of psychiatry*, 50, 102-104, <https://doi.org/10.1016/j.ajp.2020.102014>
- Başaran, M. (2008). *Sporcularda Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Batu, B. (2020). *Yüzme Sporcularının Yeni Tip Korona Virüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısının İncelenmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Bingöl, H., Çoban, B., Bingöl, Ş., & Gündoğdu, C. (2012). Üniversitelerde Öğrenim Gören Taekwondo Milli Takım Sporcularının Maç Öncesi Kaygı Düzeylerinin Belirlenmesi. *Selçuk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1),121–125.
- Blauwet, C., & Willick, S. E. (2012). The Paralympic Movement: Using sports to promote health, disability rights, and social integration for athletes with disabilities. *PM&R*, 4(11), 851-856.
- Boz, E. (2019). *Elit Karate Sporcularında İmgeleme ve Kaygı İlişkisinin İncelenmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (Geliştirilmiş 2. baskı). Ankara: *Pegem A Yayıncılık*.
- Çelik, G. (2010). *Üst Düzeydeki Judocularında Müsabaka Öncesi Durumluk Kaygı Düzeylerinin Değerlendirilmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Çevik, O., & Kabasakal, K. (2013). Spor Etkinliklerinin, Engelli Bireylerin Toplumsal Uyumuna ve Sporla Sosyalleşmelerine Etkisinin İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, International Journal of Social and Economic Sciences*, 3(2), 74-83.
- Çiçek, B., & Almalı, V. (2020). COVID-19 Pandemisi Sürecinde Kaygı Öz-Yeterlilik ve Psikolojik İyi Oluş Arasındaki İlişki, Özel Sektör ve Kamu Çalışanları Karşılaştırması. *Turkish Studies*, 15(4), 241-260, <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43492>
- Civan, A. D. E. M., Özdemir, İ., Taş, İ., & Çelik, A. (2012). Bedensel Engelli ve Engelli Olmayan Tenis Sporcularının Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1), 83-87.

- Çölgeçen, Y., & Çölgeçen, H. (2020). Covid-19 Pandemisine Bağlı Yaşanan Kaygı Düzeylerinin Değerlendirilmesi: Türkiye Örneği, *Turkish Studies*, 15 (4), 261-275. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44399>
- Demirli, A. (2017). *Elit Güreşçilerin Müsabaka Öncesi ve Sonrası Durum Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Deveci, S. E., Çalmaz, A., & Yasemin, A. Ç. I. K. (2012). Doğu Anadolu'da Yeni Açılan Bir Üniversitenin Öğrencilerinde Kaygı Düzeylerinin Sağlık, Sosyal Ve Demografik Faktörler İle İlişkisi. *Dicle Tıp Dergisi*, 39(2), 189 - 196, <https://doi.org/10.5798/diclemedj.0921.2012.02.0125>
- Develi, E. (2006). *Konya'da İlköğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sürekli Kaygı Durumlarının İncelenmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Duman, N. (2020). Üniversite Öğrencilerinde Covid-19 Korkusu ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük. *The Journal of Social Science*, 4(8), 426 - 437, <https://doi.org/10.30520/tjsosci.748404>
- Endler, N. S., & Kocovski, N. L. (2001). State and trait anxiety revisited. *Journal of anxiety disorders*, 15(3), 231-245, [https://doi.org/10.1016/S0887-6185\(01\)00060-3](https://doi.org/10.1016/S0887-6185(01)00060-3)
- Freud, S. (1936). *The Problem with Anxiety WW Norton and Company*, 24-28.
- Hacicaferoğlu, S., Hacicaferoğlu, B., & Seçer, M. (2015). Halk Oyunları Branşına Katılan Sporcuların Yarışma Öncesi Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 3 (4), 288-297, <https://doi.org/10.14486/IJSCS390>
- Hopwood, C. J., Thomas, K. M., Markon, K. E., Wright, A. G. C., & Krueger, R. F. (2012). DSM-5 personality traits and DSM-IV personality disorders. *Journal of Abnormal Psychology*, 121(2), 424-432, <https://doi.org/10.1037/a0026656>
- İlhan, L. (2008). Eğitilebilir Zihinsel Engelli Çocuklarda Beden Eğitimi ve Sporun Sosyalleşme Düzeylerine Etkisi, The effect of physical education upon the socialization levels of mentally handicapped children, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1), 315-324.
- Inter-Agency Standing Committee. (2020). *Briefing Note on Addressing Mental Health and Psychosocial Aspects of Covid-19 Outbreak-Version 11*.
- İşlek, Y. (2018). *Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencilerinin İşsizlik ile İlgili Kaygılarının Depresyon ve Kaygı Düzeyleri ile İlişkisi Açısından İncelenmesi (Akdeniz Bölgesi Örneği)*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaplan, H., & Şentürk, A. (2018). Yüzme Türkiye Şampiyonasına Katılan Bedensel Engelli Sporcuların Kaygı Düzeylerinin Araştırılması. *ONUR KURULU*, 114.
- Karademir, T., Türçapar, Ü., & Eroğlu, H. (2019). Investigation of the relationship between the anxiety and anger expression forms in futsal athletes. *Journal of Physical Education & Sports Science*, 13(12), <https://dergipark.org.tr/en/download/articlefile/1028511>
- Karaman, S. (2009). *Sağlık İle İlgili Programlarda Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeyleri*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Erciyes Üniversitesi.

- Kısmetoğlu, G. (2019). *15-18 Yaş Arası Ergenlerde Duygu Düzenleme ve Bilinçli Farkındalık Becerilerinin Kaygı Düzeyleri ile İlişkinin İncelenmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öktem, T., Şipal, O., Kul, M., & Dilek, A. N. (2020). Olimpiyat Oyunlarına Katılmaya Aday Boksörlerin Covid-19 Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7 (62), 3620-3627, <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2210>
- Öntürk, Y., İmamoğlu, O., & Karacabey, K. (2019). Elit Tekvandocularda Durumluk ve Sürekli Kaygının Araştırılması. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8 (4), 3764-3774, <https://doi.org/10.33206/mjss.541990>
- Özen, N. (2004). *Uludağ Üniversitesi Öğrencilerinde Anksiyete Görülme Sıklığı ve Sosyo-Demografik Özellikleri İle Karşılaştırılması*, [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Özerkan, K. (2003). Basketbolcularda Müsabaka Öncesi Kaygı Düzeyleri ile Performans Arasındaki İlişki. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 11 (3), 4-6.
- Öztürk, A., Bayazıt, B., & Gencer, E. (2016). Judocuların Problem Çözme Becerilerinin ve Sportif Güven Düzeylerinin İncelenmesi (Trabzon Olimpiyat Hazırlık Merkezi Örneği). *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 145-151, https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000291
- Petzold, M. B., Bendau, A., Plag, J., Pyrkosch, L., Mascarell Maricic, L., Betzler, F.,... & Ströhle, A. (2020). Risk, resilience, psychological distress, and anxiety at the beginning of the COVID-19 pandemic in Germany. *Brain and behavior*, 10(9), e01745, <https://doi.org/10.1002/brb3.1745>
- Şahinler, Y., Acet, M., & Atasoy, T. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Takım Taraftarlarının Yardımseverlik ve Mutluluk Düzeylerinin İncelenmesi. *Sporda Akademik Yaklaşımlar-4*, (2), 21-42.
- Saviola, F., Pappaianni, E., Monti, A., Grecucci, A., Jovicich, J., & De Pisapia, N. (2020). Trait and state anxiety are mapped differently in the human brain. *Scientific Reports*, 10(1), 1-11, <https://doi.org/10.1038/s41598-020-68008-z>
- Tekeli, Ş. C. (2017). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adayları İle Diğer Öğretmen Adaylarının Sosyal Görünüş Kaygısı ve Akademik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Karşılaştırılması*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tekkurşun Demir, G., Bulğay, C., Çakır, O. V., Bayraktar, I., & Çetin, E. (2020b). Examination of the Anxiety of Catching the Novel Coronavirus (COVID-19) in Elite Athletes and Sedentaries: Examination of the Anxiety of Catching the Novel Coronavirus (COVID-19) in Elite Athletes and Sedentaries. *IJERI: International Journal of Educational Research and Innovation*, (15), 360-372, <https://doi.org/10.46661/ijeri.5332>
- Tekkurşun Demir, G., Cicioğlu, H. İbrahim., & İlhan, E. L. (2020a). Athlete's Anxiety to Catch the Novel Coronavirus (Covid-19) Scale (AACNCS): Validity and reliability study: Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of Human Sciences*, 17(2), 458-468, <https://doi.org/10.14687/jhs.v17i2.5988>

- Tellioğlu, Y. E. H., & Karadenizli, Ö. Ü. Z. İ. (2018). Sekiz Haftalık Kelebek Teknik Yüzme Eğitiminde Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması, Comparison of The Anxiety Levels in 8-Week Butterfly Technique Swimming Education. *Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 5(27), 2720-2729.
- Türkçapar, Ü. (2012). Güreşçilerin Farklı Değişkenler Açısından Sürekli Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32 (1), 129-140.
- Türktemiz, H., Bayraktar, I., Çobanoğlu, H. O., & Nalbant, Ö. (2020). Spor Salonlarında Egzersiz Yapan Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygılarının İncelenmesi. *III. International Conference On Covid-19 Studies*. Tam Metin Bildiriler Kitabı, 116-124.
- Vagg, P. R., Spielberger, C. D., & O’Hearn, T. P. (1980). Is the state-trait anxiety inventory multidimensional? *Personal. 1* (3), 207-214, [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(80\)90052-5](https://doi.org/10.1016/0191-8869(80)90052-5)
- Vurgun, N. (2010). *Sporda İmgeleme Anketinin Türkçeye Uyarlanması ve Sporda İmgelemenin Yarışma Kaygısı İle Sportif Güven Üzerine Etkisi*, [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sporda Psiko Sosyal Alanlar Anabilim Dalı.
- WHO. (2020). WHO Director-General’s remarks at the media briefing on 2019-nCoV on 11 February.

BEDENSEL ENGELLİ SPORCULARIN KORONAVİRÜSE YAKALANMA KAYGILARININ İNCELENMESİ

Öz

Araştırmanın amacı, bedensel engelli sporcuların yeni tip koronavirüse yakalanma kaygılarının incelenmesidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2019-2020 sezonunda Türkiye Bedensel Engelliler spor Federasyonu bünyesinde elit seviyede spor yapan bedensel engelli sporcular oluşturmaktadır. Örneklemini ise atletizm, boccia, taekwondo, ts basketbol, yüzme, okçuluk, curling, ampute futbol, ts tenis branşlarındaki sporculardan rastgele seçim metoduyla seçilmiş 47 kadın, 145 erkek olmak üzere toplam 192 sporcudan oluşmaktadır. Katılımcılara 14 maddeden oluşan “Kişisel Bilgi Formu” ve Tekkurşun Demir ve ark., (2020a) tarafından Türkçeye uyarlanan “Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19)’a Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ)” uygulanmıştır. İstatistiksel işlem olarak verilerin normal dağılıp dağılmadığını test etmek amacı ile Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve verilerin normal dağılım göstermesi sonucunda T-testi ve ANOVA analizlerinden faydalanılmıştır. Araştırmanın genel bulgularında bedensel engelli sporcuların, cinsiyet, yaş (sosyalleşme kaygısı alt boyutu), eğitim durumu (sosyalleşme kaygısı alt boyutu ve toplam puan), engel durumu, engel derecesi, spor branşı, spor yapma yılı (sosyalleşme kaygısı alt boyutu), kronik hastalık durumu, antrenman yapıp-yapmama durumu, haftalık antrenman süresi (sosyalleşme kaygısı alt boyutu) ve ailenizde veya arkadaşlarınızda Covid-19'a yakalanma etkisi durumlarında sporcuların yeni tip koronavirüse yakalanma kaygıları değişkenlerinde anlamlı farklılıklar tespit edilirken, yaş (bireysel kaygısı alt boyutu ve toplam puan), eğitim durumu (bireysel kaygısı alt boyutu), ailenizin maddi durumu, milli sporcu olma durumu, spor yapma yılı (bireysel kaygısı alt boyutu ve toplam puan), haftalık antrenman süresi (bireysel kaygısı alt boyutu ve toplam puan) ve Covid-19 süreci sizi etkiledi mi durumu değişkenlerinde sporcuların yeni tip koronavirüse yakalanma kaygılarında anlamlı farklılıklar tespit edilememiştir. Sonuç olarak, tüm dünyayı etkileyen, koronavirüs salgınının araştırmaya katılan farklı engel derecelerine sahip olan bedensel engelli sporcularını da olumsuz yönde etkilediği ve kaygı düzeylerinin yüksek seviyede olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, Bedensel engelliler ile çalışan antrenörlerin sporcularının performans düzeylerini artırma bilmeleri adına sporcularının kaygı seviyelerini minimum seviyeye indirebilmek ve antrenman programlarında gerekli düzenlemeleri yapmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs, COVID-19, kaygı, bedensel engelli, spor

GİRİŞ

2020 yılında Dünya Sağlık Örgütü tarafından yeni tip koronavirüs hastalığı (Covid-19) ciddi akut solunum sendromu olarak isimlendirilmiştir (WHO, 2020). Bulaşma ve yayılma hızına bağlı olarak dünyanın birçok ülkesinde meydana getirmiş olduğu negatif etkilerden dolayı, Covid-19 hastalığının 2020 yılı içerisinde (WHO) tarafından pandemi(salgın) olarak tanıtılmasına sebep olmuştur (Çölgeçen ve Çölgeçen, 2020).

Pandemi, bireysel olarak psikolojik, zihinsel ve sağlık yüküne neden olabilecek çok sayıda potansiyel strese neden olabileceken, Virüsle ilgili potansiyel stres etkenleri, kişinin sevdikleri için de potansiyel strese ve korkuya sebep olabilir. Virüsün yayılmasını yavaşlatmayı amaçlayan alınan önlemler aynı zamanda sosyal izolasyon, ekonomik sonuçlar ve geleceğe dair belirsizlik gibi birçok stres unsurunu da beraberinde getirmektedir (Inter-Agency Standing Committee, 2020). Bu nedenle, psikolojik sıkıntıda bir artış ve dünya çapında büyük nüfusların ruh sağlığı için olumsuz sonuçlar olduğu düşünülmektedir (Petzold ve ark., 2020). Covid-19'un yayılma hızı ve toplumda insanlar arasında bulaşma hızının yüksek olması sonucunda bireysel ilişkilerde baskı meydana gelmektedir. Pandemi'nin süresi ve ne kadar kötü düzeylere ulaşabileceği hakkında yeterli bilgi bulunmadığından dolayı meydana gelen belirsizliklerde bireyler üzerinde kaygı düzeylerini artırmaktadır. Salgın süresince neredeyse her gün stresli ve kaygılı hissetme durumu psikolojik anlamda iyi oluş üzerinde de olumsuz etkilere neden olabilmektedir (Çiçek ve Almalı, 2020).

Kaygı bilimsel olarak ilk Sigmund Freud tarafından bireyin bir olay karşısında duyduğu nesnel veya ahlaki riske dayalı olabilen yakın ve acil bir tehlike hissi olarak tanımlanmaktadır (Freud, 1936). Daha güncel tanımlamalara bakacak olursak kaygı, gelecekte meydana gelebilecek olumsuz bir şeye göre yoğun bir gerginlik, endişe ya da endişe duygusu ile karakterize edilen bir zihinsel durum olarak adlandırılmaktadır (Hopwood ve ark., 2012). Literatür incelendiğinde kaygının, durum kaygısı ve sürekli kaygı olmak üzere iki temel gruba ayrıldığı görülmüştür (Saviola ve ark., 2020). Sürekli kaygı, bir bireyin kişiliğinin karakteristik özelliklerinden kaynaklanan farklı psikolojik koşullar ve sürekli yüksek uyarılma ile uzun zaman süresince devam eden kaygı durumu olarak açıklanmaktadır (Vagg ve ark., 1980). Bunun tersine, durum kaygısı, geçici olarak artan sempatik sinir sistemi aktivitesiyle ilişkili, daha geçici ve yoğun bir duygusal durum olarak tanımlanmaktadır (Endler ve Kocovski, 2001).

Devlet, yerel yönetimler ve sivil toplum örgütleri tarafından engelli bireylere sunulan hizmetler arasında spor çok önemli bir konumda bulunmaktadır. Spor, bireylerin fizyolojik ve psikolojik açıdan sağlıklarını geliştirebilen, sosyal hayatlarını ve davranışları düzenleyen, psikolojik ve fizyolojik gelişimlerde katkısı bulunan biyolojik, pedagojik ve sosyal bir olgu olarak bilinmektedir. Bu sebeple, engelli bireylerde sosyal gelişimlerin gerçekleşmesi sürecinde spor bir araç şeklinde ortaya çıkmaktadır (İlhan, 2008). Spor engelli bireylerde özgüven, yaşam kalitesi ve ruhsal durumlarında olumlu manada artış sağladığı gibi sosyal hayata uyum sağlanmalarında da pozitif katkılarının bulunduğu bilinmektedir (Blauwet ve Willick, 2012). Ancak içinde bulunduğumuz pandemi süreci engelli bireyler için sporun onlara sağladığı birçok avantajdan mahrum kalmalarına yol açmıştır.

Dünyada Covid-19 salgını ile mücadele eden ülkelerdeki spor faaliyetleri pandemi önlemleri çerçevesinde ya iptal edilmiş ya da ileri tarihlere ertelenmiştir. Bu duruma en büyük örnek, 2020 yılında yapılması planlanan Tokyo olimpiyatlarının ertelenmesi gösterilebilir. Bu sebeple diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de tüm spor faaliyetleri durdurulmuş veya ertelenmiştir. Bu durumun birçok sporcunun fizyolojik ve psikolojik olarak performans düşüklüğü yaşamasına sebep olabileceği düşünülmektedir (Şahinler ve ark., 2020).

Pandemi sebebiyle aktif bir şekilde spor hayatlarına devam edemeyen sporcuların yanı sıra bedensel engelli sporcularda bu süreçten aynı şekilde etkilenmiştir. Bedensel engelli sporcuların gerek engellerinin vermiş oldukları özellikleri gerekse sağlık problemlerinin kendileri için dezavantaj oluşturmasından ötürü, Covid-19 virüsüne yakalanma kaygılarının diğer sporculara nazaran daha fazla olacağı düşünülmektedir.

Bu bağlamda engelli sporcuların pandemi sürecinde Covid-19 kaygı düzeylerinin araştırılması da engelli sporcular adına önem arz etmektedir. Araştırma da engelliler spor camiasında önemli bir yere sahip olan bedensel engelli sporcuların yeni tip koronavirüse yakalanma kaygılarının incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu bölümde çalışma süresince elde edilen verilerin analiziyle ilgili bilgiler sunulmuştur.

Etik Husus

Çalışmanın yürütülebilmesi için gerekli izinler (etik kurul/veli izni) alınarak çalışmaya başlanmıştır. Gönüllülük esasına dayalı olan bu çalışma için etik onay, İstanbul Gelişim Üniversitesi Etik Kurul Başkanlığınca 12/01/2022 tarih ve 2022-03-13 sayılı kararı ile alınmıştır.

Araştırma Modeli

Bedensel Engelli Sporcuların tüm dünyayı etkisi altına alan yeni tip Koronavirüse Covid-19'a yakalanma kaygılarının incelediği araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama, bir değişkene ilişkin sayısal değerlerin toplanması, betimlenmesi ve sunulmasına olanak sağlayan istatistiksel işlemlerdir (Büyüköztürk ve ark., 2008).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, 2019-2020 sezonunda Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu bünyesinde elit seviyede spor yapan bedensel engelli sporcular oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise atletizm, boccia, taekwondo, ts basketbol, yüzme, okçuluk, curling, ampute futbol, ts tenis branşlarında mücadele eden sporculardan rastgele seçim metoduyla seçilmiş elit düzeyde spor yapan 47 kadın, 145 erkek olmak üzere toplam 192 sporcudan oluşmaktadır. Google formlar üzerinden hazırlanan anket bedensel engelli sporculara iletilmiş ve online olarak gönüllü katılımları sağlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Katılımcılara veri toplama aracı olarak 14 maddeden oluşan “Kişisel Bilgi Formu” nun yanı sıra Tekkurşun Demir ve ark., (2020a) tarafından Türk literatürüne kazandırılmış “*Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19)’a Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ)*” uygulanmıştır. Bu ölçek toplamda 16 madde ve 2 faktörden meydana gelmektedir (bireysel kaygı ve sosyalleşme kaygısı). Beşli likert tipinde olan ölçek maddeleri “(Kesinlikle Katılmıyorum)”, “(Katılmıyorum)”, “(Kararsızım)”, “(Katılıyorum)”, “(Kesinlikle Katılıyorum)” olarak sıralanmış; ‘1, 2, 3, 4 ve 5’ şeklinde derecelendirilmesi yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler SPSS 25.00 paket istatistik programında vasıtası ile analiz edilmiştir. Çalışmada demografik faktörler frekans analizine tabi tutulmuştur. Mevcut verilerin analizinde; öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermedikleri incelenmiş ve sonucunda parametrik testlerin yapılması uygun görülmüştür. Araştırmada analiz yöntemleri olarak; Bağımsız olan gruplar t-testi, farklı değişkenler arasında çoklu karşılaştırmalar için ANOVA testinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde bedensel engelli sporculara uygulanan “yeni tip koronavirüse yakalanma kaygısı” ölçeklerinden elde edilen veriler analiz edilmiş ve aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Kişisel Bilgiler	Değişkenler	F	%
Cinsiyetiniz	Kadın	47	24,5
	Erkek	145	75,5
Yaşınız	18-20	28	14,6
	21-23	14	7,3
	24-26	18	9,4
	27-29	17	8,9
	30 ve Üzeri	115	59,9
Eğitim Durumunuz	İlköğretim	21	10,9
	Orta Öğretim	20	10,4
	Lise	81	42,2
	Üniversite	23	12,0
	Yüksek Lisans	47	24,5
Ailenizin Maddi Durumunu Tanımlar mısınız?	Kötü	14	7,3
	Orta	124	64,6
	İyi	54	28,1
Engel Türünüz Nedir?	Brachial Plexus	7	3,6
	Kas Hastası	23	12,0
	Çocuk Felci(Poliomyelit)	35	18,2
	Ampute	74	38,5
	Serebral Palsi (Cp)	15	7,8
	Sipina Bifida	14	7,3
	Spinal Cort Yaralanması	19	9,9
	Tethered Cort Yaralanması	5	2,6
Engel Dereceniz Nedir?	40-50	56	29,2
	51-60	33	17,2
	61-70	20	10,4
	71-80	28	14,6
	81-90	27	14,1
	91-100	28	14,6
Yapmış Olduğunuz Spor Branşınız?	Atletizm	11	5,7
	Boccia	33	17,2
	Taekwondo	6	3,1
	Ts Basketbol	57	29,7

	Yüzme	13	6,8
	Okçuluk	10	5,2
	Curling	9	4,7
	Ampute Futbol	40	20,8
	Ts Tenis	138	6,8
Milli Sporcu musunuz?	Evet	85	44,3
	Hayır	107	55,7
Kaç Yıldır Spor Yapıyorsunuz?	1-3	34	17,7
	4-6	48	25,0
	7-9	32	16,7
	10-12	30	15,6
	13 ve Üzeri	48	25,0
Kronik Bir Hastalığınız Var Mı?	Evet	25	13,0
	Hayır	167	87,0
Antrenman Yapıyor musunuz?	Evet	156	81,2
	Hayır	36	18,8
Haftada Kaç Gün Antrenman Yapıyorsunuz?	1-2	83	43,2
	3-4	72	37,5
	5-7	37	19,3
Covid Süreci Sizi Etkiledi Mi?	Evet	127	66,1
	Hayır	65	33,9
Ailenizde veya Arkadaşlarınızda Covid-19 ' a Yakalanan Oldu İse Bu Durum Sizi ve Antrenmanlarınızı Etkiledi mi?	Evet	72	37,5
	Hayır	120	62,5

Tablo 1’de araştırmaya katılan bedensel engelli sporcuların % 24,5’inin kadın, % 75,5’inin ise erkek sporculardan olduğu gözlemlenmiştir. Yaş değişkenine ilişkin veriler incelendiğinde sporcuların %59,9’unun 30 ve üzeri yaş, %14,6’sının 18-20 yaş, %9,4’ünün 24-26 yaş, %8,9’unun 27-29 yaş ve %7,3’ünün 21-23 yaş bireylerden oluştuğu görülmektedir. Bedensel engelli sporcuların eğitim durumuna ilişkin veriler incelendiğinde sporcuların %42,2’sinin lise, %24,5’inin yüksek lisans, %12,0’inin üniversite, %10,9’unun ilköğretim ve %10,4’ünün ortaöğretim mezunu olduğu görülmektedir. Aile maddi durum değişkenine göre bedensel engelli sporcuların %64,6’ ünün orta, %28,1’inin iyi ve %7,3’ünün kötü düzeyde olduğu görülmüştür. Bedensel engelli sporcuların engel türüne göre %38,5’ inin ampute, %18,2’sinin çocuk felci (poliomyelit), %12,0’inin kas hastası, %9,9’unun spinal cort yaralanması, %7,8’ inin serebral palsi (Cp), %7,3’ünün sipina bifida, %3,6’sının brachial plexus ve %2,6’sının tethered cort yaralanmasından oluştuğu görülmektedir. Engel derecesine göre %29,2’sinin %40-50, %17,2’sinin %51-60, %10,4’ sının %61-70, %14,6’ sının %71-80, %14,1’inin %81-90 ve %14,6’sının %91-100 arasında engel türüne sahip olduğu görülmüştür. Bedensel engelli sporcuların yapmış oldukları spor branşına göre ise %29,7’ sinin ts basketbol, %20,8’inin ampute futbol, %17,2’sinin boccia, %6,8’inin yüzme, %6,8’inin ts tenis, %5,7’sinin atletizm, %5,2’sinin okçuluk, %4,7’sinin curling ve %3,1’inin taekwondo ile ilgilendiği görülmektedir. Bedensel engelli sporcuların milli sporcu değişkenine göre ise %44,3’sinin milli sporcu ve %55,7’ünün ise milli sporcu olmadığı görülmüştür. Kaç Yıldır Spor Yapıyorsunuz değişkenine ilişkin veriler incelendiğinde bedensel engelli sporcuların %25,0’inin 4-6 yıl, %25,0’inin 13 ve üzeri, %17,7’sinin 1-3 yıl, %16,7’sinin 7-9 yıl, %15,6’nın 10-12 yıl spor yaptığı görülmektedir. Bedensel engelli sporcuların herhangi kronik hastalığınız var mı değişkenine göre incelendiğinde %87,0’inin kronik hastalığının olmadığı %13,0’inin kronik hastalığının olduğu görülmektedir. Antrenman yapıyor musunuz değişkeni incelendiğinde bedensel engelli sporcuların %81,2’ sinin spor yaptığı %18,8’inin spor yapmadığı görülmüştür. Bedensel engelli sporcuların hafta kaç gün antrenman yapıyorsunuz değişkenine göre %43,2’sinin 1-2, %37,5’inin 3-4 ve %19,3’ünün hafta 5 ve üstü antrenman yaptığı görülmüştür. Bedensel engelli sporcuların Covid-19 sürecinde etkilenme değişkenine

göre ise sporcuların %66,1'inin etkilendiği ve %33,9'ununda etkilenmediği görülmüştür. Ailenizde veya arkadaşlarınızda Covid-19'a yakalanan oldu ise bu durum sizi ve antrenmanlarınızı etkiledi mi değişkenine göre ise sporcuların %37,5'nin etkilendiği ve %62,5'inin bu süreçten etkilenmediği görülmüştür.

Tablo 2. Bedensel Engelli Sporcuların Cinsiyete Göre T-testi Analiz Sonuçları

	Cinsiyet	N	X	Ss	t	P
Bireysel Kaygı	Erkek	145	47,94	15,68	-4,680	,000*
	Kadın	47	59,17	9,482		
Sosyalleşme Kaygısı	Erkek	145	33,86	10,92	-3,692	,000*
	Kadın	47	41,70	6,153		
SYTKYKÖ Toplam Puan	Erkek	145	14,08	5,753	-4,634	,000*
	Kadın	47	17,46	4,427		

*P<0,05

Tablo 2. incelendiğinde, katılımcıların cinsiyet değişkenine göre kadın ve erkekler arasında toplam puan, sosyalleşme kaygısı ve bireysel kaygı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (P<0,05). Ölçekten alınan puanlar doğrultusunda, sosyalleşme kaygısı, bireysel kaygı alt boyutları ve toplam puan incelendiğinde kadın sporcular lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Bedensel Engelli Sporcuların Yaş Değişkenine Göre ANOVA Analiz Sonuçları

Boyut	Yaş grubu	N	X	Ss	F	P	Anlamlı Fark
Bireysel Kaygı	18-20 ¹	28	35,07	10,06	,897	,467	-
	21-23 ²	14	36,00	11,49			
	24-26 ³	18	38,94	6,991			
	27-29 ⁴	17	32,35	10,29			
	30 ve Üzeri ⁵	115	35,93	10,97			
Sosyalleşme Kaygısı	18-20 ¹	28	13,71	4,412	2,655	,034*	1-3 1-4
	21-23 ²	14	12,78	5,872			
	24-26 ³	18	17,83	5,227			
	27-29 ⁴	17	13,11	5,998			
	30 ve Üzeri ⁵	115	15,262	5,723			
SYTKYKÖ Toplam Puan	18-20 ¹	28	48,78	13,31	1,437	,223	-
	21-23 ²	14	48,78	16,53			
	24-26 ³	18	56,77	11,18			
	27-29 ⁴	17	45,47	15,76			
	30 ve Üzeri ⁵	115	51,20	15,75			

*P<0,05

Tablo 3. incelendiğinde, katılımcıların yaşlarına bakıldığında SYTKYKÖ Toplam puan ile bireysel kaygı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmemiştir (p>0,05). Fakat sosyalleşme kaygısı alt boyutunda arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir p<0,05).

Tablo 4. Bedensel Engelli Sporcuların Eğitim Durumu Değişkenine Göre ANOVA Analiz Sonuçları

Boyut	Eğitim Durumu	N	X	Ss	F	P	Anlamlı Fark
Bireysel Kaygı	İlköğretim ¹	21	37,00	11,45	2,128	,079	-
	Orta Öğretim ²	20	32,95	13,13			
	Lise ³	81	33,96	11,19			
	Üniversite ⁴	21	38,76	9,131			
	Yüksek Lisans ⁵	49	38,14	7,356			
Sosyalleşme Kaygısı	İlköğretim ¹	21	16,80	6,353	3,077	,017*	2-3 3-4
	Orta Öğretim ²	20	15,00	6,790			
	Lise ³	81	13,37	5,739			
	Üniversite ⁴	21	16,61	5,123			

	Yüksek Lisans ⁵	49	15,87	4,226			
	İlköğretim ¹	21	53,80	16,89			
	Orta Öğretim ²	20	47,95	19,37			
SYTKYKÖ	Lise ³	81	47,33	15,87	2,543	,041*	1-2
Toplam Puan	Üniversite ⁴	21	55,38	13,78			2-4
	Yüksek Lisans ⁵	49	54,02	10,17			

*P<0,05

Tablo 4. incelendiğinde, katılımcıların eğitim durumu değişkenine göre SYTKYKÖ bireysel kaygı alt boyutunda anlamlı farklılık görülmemiştir (p>0,05). Fakat toplam puan ve sosyalleşme kaygısı alt boyutunda anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (p<0,05).

Tablo 5. Bedensel Engelli Sporcuların Ailenizin Maddi Durumu Değişkenine Göre ANOVA Analiz Sonuçları

Boyut	Ailenizin Maddi Durumunu	N	X	Ss	F	P	Anlamlı Fark
Bireysel Kaygı	Kötü ¹	14	29,78	12,79	2,503	,085	-
	Orta ²	124	36,18	10,09			
	İyi ³	54	36,40	10,55			
Sosyalleşme Kaygısı	Kötü ¹	14	13,35	7,771	,620	,539	-
	Orta ²	124	15,12	5,624			
	İyi ³	54	14,83	5,064			
SYTKYKÖ Toplam Puan	Kötü ¹	14	43,14	19,38	1,884	,223	-
	Orta ²	124	51,30	14,77			
	İyi ³	54	51,24	14,70			

Tablo 5. incelendiğinde, katılımcıların ailenin maddi durumu değişkenine göre SYTKYKÖ toplam puanı, sosyalleşme kaygısı ve bireysel kaygı alt boyutlarında istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı fark tespit edilmemiştir (p>0,05).

Tablo 6. Bedensel Engelli Sporcuların Engel Durumu Değişkenine Göre ANOVA Analiz Sonuçları

Boyut	Engel Durumu	N	X	Ss	F	P	Anlamlı Fark
Bireysel Kaygı	Brachial plexus ¹	7	40,42	6,679	2,856	,007*	1-2 2-3 2-4 3-5
	Kas Hastası ²	23	39,04	10,52			
	Çocuk Felci (Poliomyelit) ³	35	36,17	11,02			
	Ampute ⁴	74	32,08	10,55			
	Serebral Palsi (Cp) ⁵	15	39,26	9,953			
	Sipina Bifida ⁶	14	41,00	6,804			
	Spinal Cort Yaralanması ⁷	19	36,10	10,676			
	Tethered Cort Yaralanması ⁸	5	40,00	3,082			
Sosyalleşme Kaygısı	Brachial plexus ¹	7	14,42	1,618	2,059	,049*	1-4 2-3 5-6
	Kas Hastası ²	23	17,08	5,342			
	Çocuk Felci (Poliomyelit) ³	35	13,82	6,021			
	Ampute ⁴	74	13,67	5,647			
	Serebral Palsi (Cp) ⁵	15	17,40	5,704			
	Sipina Bifida ⁶	14	16,42	5,184			
	Spinal Cort Yaralanması ⁷	19	15,36	5,727			
	Tethered Cort Yaralanması ⁸	5	18,00	2,915			
SYTKYKÖ Toplam Puan	Brachial plexus ¹	7	54,85	7,625	2,676	,012*	1-7 1-8 2-7 3-6
	Kas Hastası ²	23	56,13	15,55			
	Çocuk Felci (Poliomyelit) ³	35	50,00	16,17			
	Ampute ⁴	74	45,75	15,05			
	Serebral Palsi (Cp) ⁵	15	56,66	14,46			
	Sipina Bifida ⁶	14	57,42	11,12			
	Spinal Cort Yaralanması ⁷	19	51,47	15,36			
	Tethered Cort Yaralanması ⁸	5	58,00	4,847			

*P<0.05

Tablo 6. incelendiğinde, katılımcıların engel durumu değişkenine göre SYTKYKÖ toplam puanı, bireysel kaygı ve sosyalleşme kaygılarında istatistiksel açıdan anlamlı şekilde farklılaşma tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 7. Bedensel Engelli Sporcuların Engel Derecesi Değişkenine Göre ANOVA Analiz Sonuçları

Boyut	Engel derecesi	N	X	Ss	F	P	Anlamlı Fark
Bireysel Kaygı	40-50 ¹	56	31,67	10,35	5,104	,000*	1-2 1-5 1-6 2-1
	51-60 ²	33	39,03	8,921			
	61-70 ³	20	33,85	9,815			
	71-80 ⁴	28	33,35	11,08			
	81-90 ⁵	27	38,85	8,847			
	91-100 ⁶	28	41,00	10,41			
Sosyalleşme Kaygısı	40-50 ¹	56	13,58	5,030	4,940	,000*	1-5 2-5 4-5 4-6 1-6
	51-60 ²	33	15,27	5,444			
	61-70 ³	20	14,30	6,333			
	71-80 ⁴	28	12,28	4,958			
	81-90 ⁵	27	18,07	4,803			
	91-100 ⁶	28	17,14	6,077			
SYTKYKÖ Toplam Puan	40-50 ¹	56	45,26	14,37	5,335	,000*	1-5 1-6 4-5 4-6
	51-60 ²	33	54,30	13,32			
	61-70 ³	20	48,15	14,62			
	71-80 ⁴	28	45,64	15,28			
	81-90 ⁵	27	56,92	12,77			
	91-100 ⁶	28	58,14	15,94			

*P<0,05

Tablo 7. incelendiğinde, katılımcıların engel derecesi değişkenine göre SYTKYKÖ toplam puanı, bireysel kaygı ve sosyalleşme kaygılarında istatistiksel anlamda farklılaşma elde edilmiştir ($P<0,05$).

Tablo 8. Bedensel Engelli Sporcuların Branşlarına Göre ANOVA Analiz Sonuçları

Boyut	Spor Branşı Durumu	N	X	Ss	F	P	Anlamlı Fark
Bireysel Kaygı	Atletizm ¹	11	33,81	8,658	2,084	,039*	1-6 3-5 4-9
	Boccia ²	33	38,87	10,39			
	Taekwondo ³	6	40,50	5,822			
	Ts Basketbol ⁴	57	33,73	11,38			
	Yüzme ⁵	13	41,00	6,892			
	Okçuluk ⁶	10	36,70	9,298			
	Curling ⁷	9	38,44	8,861			
	Ampute Futbol ⁸	40	32,37	11,60			
	Ts Tenis ⁹	13	39,07	6,396			
Sosyalleşme Kaygısı	Atletizm ¹	11	11,09	3,477	3,020	,003*	1-2 1-5 2-4
	Boccia ²	33	17,45	5,540			
	Taekwondo ³	6	15,33	1,032			
	Ts Basketbol ⁴	57	13,19	6,243			
	Yüzme ⁵	13	17,69	3,172			
	Okçuluk ⁶	10	16,20	5,573			
	Curling ⁷	9	17,11	6,091			
	Ampute Futbol ⁸	40	14,62	5,480			
	Ts Tenis ⁹	13	14,61	4,154			
SYTKYKÖ Toplam Puan	Atletizm ¹	11	44,90	11,81	2,373	,019*	1-3 1-5 2-8 4-5
	Boccia ²	33	56,33	15,60			
	Taekwondo ³	6	55,83	6,645			
	Ts Basketbol ⁴	57	46,92	16,63			
	Yüzme ⁵	13	58,69	7,619			
	Okçuluk ⁶	10	52,90	14,13			
	Curling ⁷	9	55,55	14,52			
	Ampute Futbol ⁸	40	47,00	16,00			
	Ts Tenis ⁹	13	53,69	8,270			

*P<0,05

Tablo 8. incelendiğinde, katılımcıların yaptıkları spor branşları değişkenine göre SYTKYKÖ toplam puanı, bireysel kaygı ve sosyalleşme kaygısı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Tablo 9. Bedensel Engelli Sporcuların Milli Sporcu Değişkenine Göre T-testi Analiz Sonuçları

	Milli sporcu durumu	N	X	Ss	t	P
Bireysel Kaygı	Evet	85	34,64	10,31	-1,335	,183
	Hayır	107	36,68	10,62		
Sosyalleşme Kaygısı	Evet	85	14,36	5,535	-1,199	,232
	Hayır	107	15,34	5,710		
SYTKYKÖ Toplam Puan	Evet	85	49,01	15,14	-1,370	,172
	Hayır	107	52,02	15,15		

Tablo 9. incelendiğinde, katılımcıların milli sporcu olma değişkenine göre SYTKYKÖ toplam puanı, sosyalleşme kaygısı ve bireysel kaygı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmemiştir ($p > 0,05$).

Tablo 10. Bedensel Engelli Sporcuların Spor Yapma Yılı Değişkenine Göre ANOVA Analiz Sonuçları

Boyut	Spor Yapma Yılı Durumu	N	X	Ss	F	P	Anlamlı Fark
Bireysel Kaygı	1-3 ¹	34	39,29	8,816	1,678	,157	-
	4-6 ²	48	36,25	11,00			
	7-9 ³	32	35,18	9,491			
	10-12 ⁴	30	32,80	10,19			
	13 ve Üzeri ⁵	48	35,08	11,59			
Sosyalleşme Kaygısı	1-3 ¹	34	17,32	4,584	2,653	,035*	1-3 1-4
	4-6 ²	48	15,29	6,045			
	7-9 ³	32	14,56	5,327			
	10-12 ⁴	30	13,20	5,378			
	13 ve Üzeri ⁵	48	14,12	5,869			
SYTKYKÖ Toplam Puan	1-3 ¹	34	56,61	12,41	2,250	,065	-
	4-6 ²	48	51,54	15,93			
	7-9 ³	32	49,75	13,60			
	10-12 ⁴	30	46,00	14,56			
	13 ve Üzeri ⁵	48	49,20	16,70			

* $P < 0,05$

Tablo 10. incelendiğinde, katılımcıların spor yapma yılı durumu değişkenine göre SYTKYKÖ toplam puanı ile bireysel kaygılarında istatistiksel anlamda farklılaşmaya rastlanmamıştır ($p > 0,05$). Fakat sosyalleşme kaygısı alt boyutunda anlamlı farklılaşmaya rastlanmıştır ($p < 0,05$).

Tablo 11. Bedensel Engelli Sporcuların Kronik Hastalık Durumu Değişkenine Göre T-testi Analiz Sonuçları

	Kronik hastalık durumu	N	X	Ss	t	P
Bireysel Kaygı	Evet	25	39,84	11,08	-2,586	,010*
	Hayır	167	35,17	10,32		
Sosyalleşme Kaygısı	Evet	25	17,84	5,398	-2,844	,005*
	Hayır	167	14,47	5,558		
SYTKYKÖ Toplam Puan	Evet	25	57,68	15,82	-2,853	,005*
	Hayır	167	49,64	14,85		

* $P < 0,05$

Tablo 11. incelendiğinde, katılımcıların kronik hastalık değişkenine göre SYTKYKÖ toplam puanı, sosyalleşme kaygısı ve bireysel kaygı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Bu farklılığın ölçekten alınan puanlar doğrultusunda, sosyalleşme kaygısı, bireysel kaygı alt boyutları ve toplam puan incelendiğinde evet cevabı verenler lehine anlamlı olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Bedensel Engelli Sporcuların Antrenman Yapma Değişkenine Göre T-testi Analiz Sonuçları

	Antrenman yapıyor musunuz?	N	X	Ss	t	P
Bireysel Kaygı	Evet	156	34,85	10,58	-2,586	,010*
	Hayır	36	39,80	9,297		
Sosyalleşme Kaygısı	Evet	156	14,36	5,513	-2,844	,005*
	Hayır	36	17,27	5,644		
SYTKYKÖ Toplam Puan	Evet	156	49,21	15,10	-2,853	,005*
	Hayır	36	57,08	14,00		

*P<0,05

Tablo 12. incelendiğinde, katılımcıların antrenman yapma değişkenine göre SYTKYKÖ toplam puanı, sosyalleşme kaygısı ve bireysel kaygı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (p<0,05). Bu farklılığın ölçekten alınan puanlar doğrultusunda, sosyalleşme kaygısı, bireysel kaygı alt boyutları ve toplam puan incelendiğinde hayır cevabı verenler lehine anlamlı olduğu görülmektedir.

Tablo 13. Bedensel Engelli Sporcuların Haftalık Antrenman Yapma Değişkenine Göre ANOVA Analiz Sonuçları

Boyut	Haftalık Antrenman Yapma Durumu	N	X	Ss	F	P	Anlamlı Fark
Bireysel Kaygı	1-2 ¹	83	36,49	10,26	,584	,558	-
	3-4 ²	72	35,75	11,60			
	5-7 ³	37	34,24	8,769			
Sosyalleşme Kaygısı	1-2 ¹	83	16,30	5,688	8,545	,000*	1-3 2-3
	3-4 ²	72	14,87	5,654			
	5-7 ³	37	11,86	4,243			
SYTKYKÖ Toplam Puan	1-2 ¹	83	52,79	15,06	2,522	,083	-
	3-4 ²	72	50,62	16,33			
	5-7 ³	37	46,10	12,19			

*P<0,05

Tablo 13. incelendiğinde, katılımcıların haftalık antrenman yapma durumuna bakıldığında SYTKYKÖ toplam puanı ile bireysel kaygılarında istatistiksel anlamda farklılıklar elde edilmemiştir (p>0,05). Fakat sosyalleşme kaygısı alt boyutunda anlamlı farklılıklara ulaşılamamıştır p<0,05).

Tablo 14. Bedensel Engelli Sporcuların Covid-19 Sürecinden Etkilenme Değişkenine Göre T-testi Analiz Sonuçları

	Covid 19 süreci sizi etkiledi mi?	N	X	Ss	t	P
Bireysel Kaygı	Evet	127	36,33	10,45	1,012	,313
	Hayır	65	34,70	10,62		
Sosyalleşme Kaygısı	Evet	127	14,83	5,735	-,263	,793
	Hayır	65	15,06	5,488		
SYTKYKÖ Toplam Puan	Evet	127	51,16	15,26	-,602	,548
	Hayır	65	49,76	15,10		

Tablo 14. incelendiğinde, katılımcıların Covid-19 süreci sizi etkiledi mi değişkenine göre SYTKYKÖ toplam puanı, sosyalleşme kaygısı ve bireysel kaygı alt boyutlarında istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı fark tespit edilmemiştir (p>0,05).

Tablo 15. Bedensel Engelli Sporcuların Ailenizde veya Arkadaşlarınızda COVID-19'a Yakalanan Oldu ise Bu Durum Sizi ve Antrenmanlarınızı Etkiledi mi Durumu Değişkenine Göre T-testi Analiz Sonuçları

	Ailenizde veya Arkadaşlarınızda Covid-19 ' A Yakalanan Oldu İse Bu Durum Sizi Ve Antrenmanlarınızı Etkiledi Mi?	N	X	Ss	t	P
Bireysel Kaygı	Evet	72	39,8472	9,58676	4,341	,000*
	Hayır	120	33,3417	10,32293		
Sosyalleşme Kaygısı	Evet	72	16,6528	5,27860	3,404	,001*
	Hayır	120	13,8667	5,61201		
SYTKYKÖ Toplam Puan	Evet	72	56,5000	13,87469	4,287	,000*
	Hayır	120	47,2083	14,92159		

*P<0,05

Tablo 15. incelendiğinde, katılımcıların ailenizde veya arkadaşlarınızda Covid-19 ' a yakalanan oldu ise bu durum sizi ve antrenmanlarınızı etkiledi mi değişkenine göre SYTKYKÖ toplam puanı, sosyalleşme kaygısı ve bireysel kaygı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (P<0,05). Bu farklılığın ölçekten alınan puanlar doğrultusunda, sosyalleşme kaygısı, bireysel kaygı alt boyutları ve toplam puan incelendiğinde evet cevabı verenler lehine anlamlı olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Yapmış olduğumuz araştırmamızdan elde ettiğimiz bulgular neticesinde, bedensel engelli sporcuların Covid-19'a yakalama kaygı düzeyleri farklı değişkenlere göre incelenmiş ve yapılan literatür çalışmalarıyla eşleştirilmeye çalışılmıştır.

Çalışma sonuçlarına bakıldığında, bedensel engelli sporcuların, Covid-19'a yakalanma kaygı durumları cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde, kadın sporcuların, erkek engelli sporculara oranla sosyalleşme ile bireysel kaygı alt boyutları da dâhil olmak üzere anlamlı derecede daha yüksek kaygı seviyesine sahip oldukları gözlemlenmiştir. Bu durumun ana sebebi olarak, kadın sporcuların aile içindeki rolleri ve sorumlulukları sporcu kimliklerinden daha baskın olması şeklinde yorumlanabilir. Literatür incelendiğinde, Tekkurşun Demir ve ark., (2020b)'nın elit sporcular ve sedanter bireyler üzerinde yaptıkları bir çalışmada, Covid-19'a yakalanma kaygısını cinsiyete göre incelediklerinde kadın sporcuların erkek sporculara göre daha yüksek kaygı seviyesine sahip olduklarını belirtmişlerdir. Başka bir çalışmada kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre Covid-19'a yakalanma konusunda anlamlı olarak daha yüksek bireysel kaygı puanlarına sahip oldukları saptanmıştır. Batu (2020)'nin sporcular üzerine yaptıkları çalışmada cinsiyete göre Covid-19'a yakalanma, kadın sporcuların lehine anlamlı farklılaşmanın olduğu ve bu sonucun kadın sporcuların erkeklere oranla yoğun şekilde bireysel kaygı yaşadıkları ayrıca genel toplam göz önünde bulundurulduğunda da Covid-19'a yakalanma kaygıları yönünden daha yüksek sonucuna sahip oldukları şeklinde söylenebilir. Covid-19'a yakalanma kaygısı dışında literatürde özellikle bedensel engelli sporcuların kaygı seviyelerini inceleyen birçok çalışmada kadın sporcuların erkek sporculara oranla daha fazla kaygı seviyesine sahip oldukları belirtilmiştir (Özerkan, 2003; Karademir ve ark., 2019). Duman (2020)'in üniversite öğrencilerinin Covid-19 korkusu ve belirsizliğe tahammülsüzlük ile ilgili bir çalışmada cinsiyete göre Covid-19 korku düzeyi anlamlı farklılaşma olmadığını ifade etmiştir. Araştırma

sonuçları literatürde bulunan diğer birçok çalışma ile cinsiyet değişkenine ilişkin bulgularının benzerlik göstermektedir.

Yapılan çalışmada bedensel engelli sporcuların yaş değişkenine göre Covid-19'a yakalanma kaygı seviyelerini incelediğimizde, bedensel engelli sporcuların yeni tip koronavirüse Covid-19'a yakalanma kaygısı toplam puanı ve bireysel kaygı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmemiştir. Fakat sosyalleşme kaygısı alt boyutunda arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Tespit edilen bu farklılık yaş aralıklarına göre incelendiğinde 18-20 yaş aralığında bulunan sporcuların 24-26 yaş aralığında bulunan sporculara göre daha fazla, fakat 27-29 yaş aralığında bulunan sporculara göre daha az sosyalleşme kaygı seviyesine sahip oldukları gözlemlenmiştir. Bu durumun ana sebebi olarak sporcuların buldukları nesil ve sosyal hayatı önemli ölçüde etkileyen teknoloji çağı ile daha yakın veya uzak tarihlerde bütünleşme imkânının bireylerde yarattığı farklılıkların sonucu şeklinde açıklanabilir. İlgili literatür incelendiğinde araştırmadaki yaş gruplarının göstermiş olduğu farklılıkları destekler nitelikte bulgulara sahip olan çalışmalar olduğu gibi desteklemeyen veya anlamlı bir farklılığa rastlanmayan çalışmalarda mevcuttur. Batu (2020)'nin yüzücüler üzerinde yaptıkları çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre 19-25 yaş aralığında olan sporcuların bireysel kaygı ve sosyalleşme kaygılarının ve genel kaygı durumlarının diğer yaş aralığında olan sporculardan daha yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Tekkurşun Demir ve ark., (2020b)'nin yaptıkları çalışmada, 19 yaş ve altı elit sporcuların diğer gruplara göre daha düşük bireysel kaygı düzeylerine sahip olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmalarından elde edilen bu sonucu, 19 yaşındaki veya daha küçük elit sporcuların Covid-19'a yakalamadaki potansiyel uzun vadeli zararları yeterince algılayamadıkları, virüsün etkilerinin genç bireylerde daha az şiddetli olduğu şeklinde açıklamışlardır. Hacıcaferoğlu ve ark., (2015)'nin halk oyuncuları ile yaptıkları çalışmada, 20-22 ile 17-19 yaş arasında ki katılımcıların, 23-25 yaş gurubunda bulunanlara göre daha yüksek kaygı seviyesinde olduklarını belirtmiş ve yaş arttıkça kaygı hissetme durumunun azaldığını rapor etmiştir. Tellioğlu ve Karadenizli (2018)'nin sekiz haftalık kelebek teknik yüzme eğitiminde kaygı düzeylerinin karşılaştırılması isimli çalışmada, 21-23 yaş arasındaki sporcuların kaygı düzeylerinin diğer yaş gruplarına göre daha yüksek olduğu sonucunu belirtmişlerdir. Aksu (2018)'nin karate sporcuları üzerinde yaptığı çalışmada, yaş grupları ile kaygı düzeyi arasında anlamlı bir ilişki tespit edememiş olsa da en yüksek puana 18-20 yaş grubunun sahip olduğunu belirtmiştir. Yapılan bazı araştırmalarda da yaş faktörünün kaygı düzeyi üzerinde etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır (Türkçapar, 2012; Bingöl ve ark., 2012; Develi, 2006).

Araştırmada bedensel engelli sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygı durumları eğitim durumu değişkenine göre incelendiğinde bireysel kaygı alt boyutlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir, fakat toplam puan ve sosyalleşme kaygısı alt boyutunda anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Ortaya çıkan bulgulara göre sosyalleşme alt boyutunda ortaöğretim eğitim seviyesine sahip sporcuların lise eğitim seviyesine sahip sporculara göre daha fazla Covid-19 virüsüne yakalanma kaygı seviyesine ulaştıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca bu durumun tam tersi olarak üniversite bitirmiş katılımcıların lise mezunlarına göre daha fazla kaygı seviyesine sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bu duruma sebep olarak yaşanan olumsuz durumun sporcuların beklentileri ve bilgi seviye farklarından kaynaklandığı söylenebilir. Toplam puan üzerinde çıkan farklılıkları incelediğimizde ilköğretim mezunu katılımcıların ortaöğretim mezunlarına göre daha fazla fakat üniversite mezunlarının

ortaöğretim mezunlarına göre daha fazla kaygı seviyelerine sahip oldukları gözlemlenmiştir. Bu duruma sebep olarak ise eğitim seviyesi yükseldikçe kaygı seviyesinde yükselmesi olarak ifade edilebilir. İlgili literatür incelendiğinde, Kaplan ve Şentürk (2018)'ün yüzme Türkiye şampiyonasına katılan bedensel engelli sporcuların kaygı düzeylerinin araştırılması isimli çalışmalarında kaygı düzeyi ile eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığını tespit etmişlerdir. Çelik (2010)'in elit düzeydeki Judocular üzerine yaptığı çalışmada eğitim durumları ile kaygı düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Türktemiz ve ark., (2020)'in yeni tip koronavirüse Covid-19'a yakalanma kaygısı ile eğitim düzeyi değişkenin bireysel kaygı ve sosyalleşme kaygısı alt boyutlarına göre istatistiksel anlamda bir farklılaşmaya ulaşılmamıştır. Ateş ve ark., (2018)'nin sporcuların eğitim durumu değişkeni ile kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığını belirtmişlerdir. Bedensel engelli sporcuların yeni tip koronavirüse Covid-19'a yakalanma kaygısını eğitim durumu değişkenine göre incelediğimizde sporcuların eğitim düzeylerinin kaygıyı etkileyebileceği söylenebilir.

Çalışmada bedensel engelli sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygı durumları ailenizin maddi durumu değişkenine göre incelendiğinde sosyalleşme ve bireysel kaygı alt boyutları da dâhil olmak üzere ailelerinin maddi durumu kötü, orta veya iyi durumda olan engelli sporcuların kaygı seviyelerinde anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu durumun sebebi olarak engelli bireylerin tüm sağlık giderlerinin devlet tarafından karşılanması aileye maddi bir yük getirmemesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Batu (2020)'nin araştırmalarındaki maddi durum değişkenine göre kaygı ile maddi durum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmişlerdir. İşlek (2018)'in spor yöneticiliği bölümü öğrencileri ile yaptığı çalışmada kaygı düzeyinin aile gelir durumu değişkenine göre farklılaşmadığını belirlemişlerdir. Tekeli (2017)'nin kaygı üzerine yaptığı çalışmada, kaygı düzeyi ile maddi durumun arasında anlamlı bir farklılığın görülmediğini ifade etmiştir. Karaman (2009)'in sağlık ile ilgili programlarda öğrenim gören üniversite öğrencilerinin durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri isimli araştırmasında sporcuların kaygı düzeylerinin maddi duruma göre farklılık göstermediğini ifade etmişlerdir. Demirli (2017)'in elit güreşçilerin müsabaka öncesi ve sonrası durum kaygı düzeylerinin karşılaştırılması isimli yüksek lisans çalışmasında maddi gelir ile durumluk kaygı düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı rapor edilmiştir. Kısmetoğlu (2019)'un yaptığı çalışmada kaygı ile maddi durum arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığını bildirmiştir. Aksu (2018)'nin karate sporcularının sürekli kaygı düzeyleri, üzerine yaptığı yüksek lisans tezi çalışmasında aylık maddi gelire göre anlamlı bir farklılık bulunmadığını belirtmiştir. Türkçapar (2012)'in güreşçilerde sürekli kaygı düzeylerinin maddi durum düzeyine göre değişmediğini rapor etmiştir. Literatürde araştırma bulgusuna zıt bulgulara da rastlanmaktadır, Öntürk ve ark., (2019)'nin elit tekvandocularında durumluk ve sürekli kaygının araştırılması isimli çalışmalarında tekvandocuların durumluk kaygı düzeyleri ile maddi durum arasında anlamlı bir farklılık bulunduğunu rapor etmişlerdir. Araştırmada elde edilen bulgular ışığında maddi durum değişkeni ile kaygı düzeyi arasında ortaya çıkan sonuçların literatürde yer alan çalışmaların çoğunluğu ile benzer sonuçlar ortaya koyduğu görülmektedir.

Bu çalışmada, bedensel engelli sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygı durumları engel durumu değişkenine göre incelendiğinde sosyalleşme ve bireysel kaygı alt boyutları da dâhil olmak üzere anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılıklar incelendiğinde bireysel kaygı alt boyutunda, brachial plexus engeline sahip

bireylerin kas hastalığına sahip bireylere göre daha fazla ve çocuk felci engeline sahip katılımcıların serebral-palsi engeline sahip olanlardan daha fazla Covid-19'a yakalanma kaygı durumuna sahip oldukları gözlemlenmiştir. Ayrıca yine aynı alt boyutta kas hastalığına sahip katılımcıların çocuk felci ve ampute engeline sahip sporculara göre daha fazla Covid-19'a yakalanma kaygısına sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Sosyalleşme alt boyutuna baktığımızda brachial-plexus engeline sahip sporcuların ampute sporculara göre, kas hastalığına sahip sporcuların çocuk felci engeline sahip olanlara göre ve serebral palsi engeline sahip sporcuların ise spina-bifida engeline sahip sporculara göre daha fazla Covid-19 virüsüne yakalanma kaygısına maruz oldukları gözlemlenmiştir. Toplam puana göre Covid-19'a yakalanma kaygı durumları incelendiğinde brachial plexus engeline sahip bireylerin spinal cort yaralanması engeline sahip bireylerden daha fazla, tethered cort yaralanmasına sahip sporcuların brachial plexus engeline sahip sporculardan daha fazla Covid-19'a yakalanma kaygı seviyesine sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Yine toplam puana göre bakıldığında, Kas hastalığına sahip sporcuların spinal cort yaranmasına sahip sporculardan daha yüksek ve son olarak spina bifida engeline sahip bireylerin çocuk felci engeline sahip sporculara göre daha fazla Covid-19'a yakalanma kaygı seviyesine sahip oldukları gözlemlenmektedir. Tüm bu farklı engel türlerine sahip sporcuların farklı şekilde yüksek kaygı seviyelerine sahip olmalarının sebebi olarak, bedensel engelli sporcuların tüm dünyayı etkileyen ve birçok insanın hastalığını ağır geçirmesi ya da hastalığın ölümlü sonuçlanmasına yol açan Covid-19 pandemisinde mevcut engel durumları nedeniyle özellikle farklı risk gruplarında yer almaları düşünülebilir. Ayrıca sosyal hayatlarının bedenen sağlıklı olan bireylere oranla daha fazla kısıtlanmasından dolayı kaygı düzeylerinin yükselmesine sebep olduğu düşünülmektedir. İlgili literatür incelendiğinde bedensel engelli sporcuların yeni tip koronavirüs Covid-19'a yakalanma kaygısını engel durumu değişkeni üzerinden inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Araştırmada bedensel engelli sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygı durumları engel derecesi değişkenine göre incelendiğinde sosyalleşme ve bireysel kaygı alt boyutları da dâhil olmak üzere anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmuştur. Ortaya çıkan bu farklılıklar incelendiğinde; bireysel kaygı alt boyutunda yüzdeler olarak 51-60, 81-90 ve 91-100 engel seviyesine sahip sporcuların 40-50 seviyesine göre daha yüksek Covid-19'a yakalanma kaygı seviyesine sahip oldukları görülmektedir. Sosyalleşme kaygı alt boyutu incelendiğinde; 81-90 engel seviyesine sahip sporcuların 71-80, 40-50 ve 51-60 engel derecesine sahip sporculara göre daha fazla ve ayrıca da 91-100 derece engel seviyesine sahip sporcuların 71-80 ve 40-50 seviyede engel derecesine sahip sporculardan daha yüksek kaygı seviyesine sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Son olarak toplam puana göre Covid-19'a yakalanma kaygı seviyesi incelendiğinde; 81-90 derece engel seviyesine sahip sporcuların 40-50 ve 71-80 derece engel seviyesine sahip sporculardan daha fazla Covid-19'a yakalanma kaygı seviyesine sahip oldukları görülmekle birlikte yine aynı şekilde, 91-100 derece engel seviyesine sahip sporcuların 40-50 ve 71-80 derece engel seviyesine sahip sporculara göre yine daha fazla Covid-19'a yakalanma kaygı seviyesine sahip oldukları gözlemlenmiştir. Bunun nedeni olarak, bedensel engelli sporcularımızın engel derecelerinden dolayı koronavirüse yakalanmaları durumunda hastalık süresince kendi bakımlarını yerine getiremeyecekleri, ayrıca profesyonel meslekleri olan sporculuktan ve sporculuğun gereği olan antrenmanlarında geri kalma olasılıklarının yüksek olması sebebi katılımcılarımızın kaygı seviyelerinde artış görülmüş olabileceği söylenebilir.

İlgili literatüre bakıldığında bedensel engelli sporcuların yeni tip koronavirüs Covid-19'a yakalanma kaygısını engel derecesi değişikene göre incelemiş olan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Araştırmada bedensel engelli sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygı durumları spor branşı durumu değişkenine göre incelendiğinde sosyalleşme ve bireysel kaygı alt boyutları da dâhil olmak üzere anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmuştur. Araştırmanın bulgularına göre bireysel kaygı alt boyutunda Covid-19'a yakalanma kaygı seviyeleri incelendiğinde; okçuluk branşında ki sporcuların atletizm branşındakilere oranla daha yüksek, yüzücülerin tekvando branşı ile ilgilenen sporculardan daha fazla ve tekerlekli sandalye ile tenis oynayan sporculardan tekerlekli sandalyede basketbol oynayan sporculardan daha yüksek Covid-19'a yakalanma kaygı seviyesine sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Sosyalleşme alt boyutu incelendiğinde; yüzücülerin engelli atletlere göre daha fazla ve boccia sporcularının atletizm ve tekerlekli sandalye de basketbol oynayan sporculara göre daha yüksek Covid-19 virüsüne yakalanma kaygı seviyesine sahip oldukları gözlemlenmiştir. Son olarak toplam puana göre Covid-19 virüsüne yakalanma kaygı seviyesi incelendiğinde; Tekvando sporcularının atletlere göre, boccia sporcularının ampute futbolculara göre daha yüksek ve yine yüzücülerin atlet ve tekerlekli sandalye ile basketbol oynayan sporculara oranla daha fazla Covid-19 virüsüne yakalanma kaygı seviyesine sahip oldukları gözlemlenmiştir. Bu durumun sporcuların takım veya bireysel spor yapması ve müsabaka sıklığının olduğu düşünülmektedir. Civan ve ark., (2012)'nin bedensel engelli ve engelli olmayan tenis sporcularının durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin karşılaştırılması isimli çalışmalarında tekerlekli sandalye tenis sporcularının kaygı düzeylerinin yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Aşçı ve Ayşe (1998)'nin yaptıkları araştırma neticesinde kaygı düzeylerinin yüksek çıktığı rapor edilmiştir. Kaplan ve Şentürk (2018)'ün yüzme Türkiye şampiyonasına katılan bedensel engelli sporcuların kaygı düzeylerinin araştırılması isimli çalışmalarında, bedensel engelli yüzücülerin kaygı düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmadığını tespit etmişlerdir.

Yapılan çalışmada bedensel engelli sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygı durumları sporcuların milli sporcu olma durumlarına göre incelendiğinde sosyalleşme ve bireysel kaygı alt boyutları da dâhil olmak üzere istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık gözlemlenmemiştir. İlgili literatür incelendiğinde sporcular ile ilgili Covid-19'a yakalanma anksiyetesinin incelenmesi üzerine sporcuların milli olma durumlarına göre hiçbir klinik çalışma bulunamamıştır. Bununla birlikte, yapılan bir tez çalışmasına göre, katılımcıların millilik sınıfı değişkeni ile sürekli kaygı envanteri toplam puanları arasında bir ilişkinin olup olmadığını bulmak amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucunda, düşük düzeyde istatistikî açıdan anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır (Boz, 2019). Ayrıca sporcuların millilik durumlarına göre bireysel kaygı seviyelerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediğini belirten çalışmalar da mevcuttur (Vurgun, 2010; Öztürk ve ark., 2016).

Araştırmamızda bedensel engelli sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygı durumları spor yılı değişkenine göre sporcuların yeni tip koronavirüse Covid-19'a yakalanma kaygısı toplam puanı ve bireysel kaygı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmemiştir. Fakat sosyalleşme kaygısı alt boyutunda arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ortaya çıkan farklılıklar incelendiğinde "1-3" yıl spor yılı deneyimine sahip katılımcıların "7-9" ve "10-12" yıl spor yılı deneyimine sahip katılımcılara göre daha fazla kaygı seviyesine sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda antrenman geçmişinin artmasıyla kaygı seviyesinin azaldığı sonucuna

varılabilir. Sporcuların artan deneyimleri, zamanla hem hayatlarındaki hem de sportif anlamdaki kazanımları ile birlikte benlik kontrollerini engelleyecek kaygı gibi duygu durumlarını daha iyi yönetebilme yeteneğini kazanmalarını sağlayabilir. İlgili literatür incelendiğinde araştırmamızın bulguları ile örtüşmeyen çalışmalar da mevcuttur. Kaplan ve Şentürk (2018)'ün bedensel engelli sporcuların spor yılı geçmişlerine göre kaygı seviyelerini incelediklerinde, alt boyutlar arasında herhangi anlamlı bir farklılık bulamamışlardır. Başaran (2008)'in farklı spor branşlarında faaliyet gösteren sporcularla yaptığı çalışmada katılımcıların spor yılları ile hem durumluk kaygı düzeyinde hem de sürekli kaygı düzeylerinde anlamlı farklılıklar bulmuşlardır. Sporcu yılları daha yüksek olan sporcuların kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu belirtilmiştir.

Elde edilen bulgular ışığında, bedensel engelli sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygı durumları kronik hastalık durumu değişkenine göre incelendiğinde, kronik rahatsızlığa sahip olan engelli sporcuların sosyalleşme ve bireysel kaygı alt boyutları da dâhil olmak üzere anlamlı düzeyde daha yüksek kaygı seviyesine sahip oldukları gözlemlenmiştir. Bu durumun ana sebebi olarak kronik rahatsızlığa sahip olan katılımcıların hastalıklarından ötürü fazlasıyla riskli durumda bulunmaları ve araştırmada tüm katılımcı sayısına oranla düşük olmasından kaynaklı olduğu şeklinde yorumlanabilir. Batu (2020)'nin ortaya koydukları araştırma neticesinde, kronik hastalığı sahip olma değişkeni ile kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığa ulaşılmadığı raporlanmıştır. Özen (2004)'in literatüre kazandırmış oldukları araştırmalarında, kronik hastalığı olan öğrencilerin kaygı puanlarının kronik hastalığı olmayanlara oranla anlamlı şekilde daha mürtefi olduğunu bulmuşlardır. Deveci ve ark., (2012)'nin yaptıkları çalışmada kronik rahatsızlığı olan bireylerin kaygı düzeylerinin olmayanlara oranla daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Bu bağlamda araştırma bulguları ile ilgili literatürde yapılan çalışmaların bulguları ile benzer sonuçlar ortaya koyduğu söylenebilir.

Bu çalışmada, bedensel engelli sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygı durumları antrenman yapma durumu değişkenine göre incelendiğinde sosyalleşme ve bireysel kaygı alt boyutları da dâhil olmak üzere anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilmiştir. Öktem ve ark., (2020)'nin olimpiyat oyunlarına katılmaya aday boksörlerin Covid-19 kaygı düzeylerinin incelenmesi isimli çalışmada kaygı seviyesi düzeylerinde bir farklılığın bulunmadığını tespit etmişlerdir. Araştırmada bedensel engelli sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygı düzeylerinin yüksek çıkmasının sebebi olarak bedensel engelli sporcuların çeşitli engellerinin bulunması ve bunun yanı sıra bazı kronik hastalıklarından dolayı riskli grup içerisinde yer almaları bir etken olarak düşünülmektedir. Aynı zamanda da içerisinde bulunduğumuz süreç, araştırma grubumuzda yer alan elit düzeyde yarışan bedensel engelli sporcularımızın kariyerleri açısından büyük önemi olan olimpiyat senesi olmasından dolayı sporcuların kaygı düzeylerinin yüksek çıktığı düşünülmektedir.

Çalışmada bedensel engelli sporcuların Covid-19 virüsüne yakalanma kaygı durumları haftalık antrenman yapma durumu değişkenine göre incelendiğinde bireysel kaygı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılıklar bulunamamıştır. Ancak sosyalleşme kaygısı alt boyutunda arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ortaya çıkan bu farklılık incelendiğinde; haftada 1-2 ve 3-4 gün antrenman yapan engelli sporcuların 5-7 gün antrenman yapan sporculara oranla daha fazla Covid-19'a yakalanma kaygı seviyesine sahip oldukları gözlemlenmiştir. Bunun nedeni olarak, bedensel engelli sporcularımızın elit düzeyde yarışan sporcular olması

sebebi ile uygulanan kısıtlamalardan antrenmanlarına devam etme aşamasında muaf olmalarından dolayı bireysel kaygılarının düşük seviyede tespit edilmesinin sebebi olarak düşünülebilir. Engellilerin yaşam alanlarının kısıtlı olması, onların daha yaşanabilir bir hayat sürdürebilmelerinde olumsuz etkiler oluşturmaktadır (Çevik ve Kabasakal, 2013). Sosyalleşme kaygılarının yüksek çıkmasının sebebi olarak ise antrenman haricinde tüm kısıtlamalara tabi olmaları, ayrıca normal süreçlerinde dahi engellilerin büyük bir problem olan sosyal hayatın pandemi sürecinde daha fazla kısıtlanmasından dolayı yüksek çıktığı söylenebilir. İlgili literatür incelendiğinde Bedensel engelli sporcuların kaygı düzeylerini haftalık antrenman yapma durumu değişikene göre incelemiş olan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan araştırmanın ilerleyen süreçlerde yapılacak olan çalışmalara öncülük edeceği düşünülmektedir.

Yapılan çalışmada bedensel engelli sporcuların dünyayı çevreleyen bu yeni tip ölümcül Covid-19 virüsüne yakalanma kaygı durumları Covid-19 süreci sizi etkiledi mi değişkenine göre incelendiğinde sosyalleşme ve bireysel kaygı alt boyutları da dâhil olmak üzere anlamlı düzeyde bir farklılık bulunamamıştır. Sporculara yöneltilen Covid-19 süreci sizi etkiledi mi sorusuna verdikleri cevaplar ile Covid-19'a yakalanma kaygı seviyelerinin arasında bir ilişkinin bulunamaması, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun, günlük yaşantılarının en önemli kısmını oluşturan antrenmanlarına devamlılık gösterebilmesi sebebi ile sporcuların tüm dünyayı etkileyen Covid-19 pandemisinden daha az düzeyde etkilendikleri şeklinde açıklanabilir. Ayrıca ilgili literatür incelendiğinde çalışma bulguları ile benzerlik teşkil eden bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda, bedensel engelli sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygı durumları ailenizde veya arkadaşlarınızda Covid-19'a yakalanan oldu ise bu durum sizi ve antrenmanlarınızı etkiledi mi değişkenine göre incelendiğinde sosyalleşme ve bireysel kaygı alt boyutları da dâhil olmak üzere anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilmiştir. Tüm dünyada yayılan salgın hiç şüphesiz her kesimden ve zümreden birçok bireyi etkilemiştir. Covid-19 salgını yaygın endişe, korku ve kaygıya neden olmaktadır. (Ahorsu ve ark., 2020)'nin virüsün insanlar arasında hızlı bir şekilde yayılması ve virüs nedeniyle ölümlerin artması insanlarda ciddi bir ölüm korkusuna neden olmaktadır. Bu hastalığın belirsizliği, ölüm istatistiklerinin anlık olarak iletilmesi, geleceğe ilişkin endişeler yaratmaktadır (Banerjee, 2020). Araştırma da yer alan sporcuların da çevresinde Covid-19 yakalanan bireylerin bulunması tüm dünyada olduğu gibi bedensel engelli sporcularımızı da etkilediği ve onlarında kaygı düzeylerinde artışa neden olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın genel bulgularında bedensel engelli sporcuların, cinsiyet, yaş (sosyalleşme kaygısı alt boyutu), eğitim durumu (sosyalleşme kaygısı alt boyutu ve toplam puan), engel durumu, engel derecesi, spor branşı, spor yapma yılı (sosyalleşme kaygısı alt boyutu), kronik hastalık durumu, antrenman yapıp-yapmama durumu, haftalık antrenman süresi (sosyalleşme kaygısı alt boyutu) ve ailenizde veya arkadaşlarınızda Covid-19'a yakalanma etkisi durumlarında sporcuların yeni tip koronavirüse yakalanma kaygıları değişkenlerinde anlamlı farklılıklar tespit edilirken, yaş (bireysel kaygısı alt boyutu ve toplam puan), eğitim durumu (bireysel kaygısı alt boyutu), ailenizin maddi durumu, milli sporcu olma durumu, spor yapma yılı (bireysel kaygısı alt boyutu ve toplam puan), haftalık antrenman süresi (bireysel kaygısı alt boyutu ve toplam puan) ve Covid-19 süreci sizi etkiledi mi durumu değişkenlerinde sporcuların yeni tip koronavirüse yakalanma kaygılarında anlamlı farklılıklar

tespit edilememiştir. Sonuç olarak, tüm dünyayı hızlı bir şekilde etkisi altına alan, birçok kişi ve kurumu olumsuz manada etkileyen koronavirüs salgınının araştırmamıza katılım sağlayan, farklı engel derecelerine sahip olan bedensel engelli sporcularımızı da olumsuz yönde etkilediği ve ayrıca Covid-19' a yakalanma kaygı düzeylerinin bu sporcularda yüksek seviyede olduğu gözlemlenmiştir.

ÖNERİLER

Engelli spor branşlarındaki sporcuların ve antrenörlerinin yaşadıkları olumsuz tablo içerisinde performans düzeylerini artırmak adına, araştırma da ortaya koyulan bulgu ve sonuçlardan yola çıkarak kaygı seviyelerini optimum düzeye indirmek, bireysel, takım, kulüp ve ülke başarısı için yapılacak olan sportif plan ve programlarında gerekli önlemleri almaları ve düzenlemeleri yapmaları önerilmektedir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir. Makalenin etik kurul izni İstanbul Gelişim Üniversitesi, Etik kurul başkanlığı tarafından 12/01/2022 tarih 2022-03-13 sayılı kararı ile alınmıştır.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Bu araştırmada birinci yazar %60 ve ikinci yazar %40 oranında katkıda bulunmuştur. Bu araştırmada çıkar çatışması teşkil edebilecek herhangi bir durumun bulunmadığı yazarlar tarafından beyan edilmektedir.

KAYNAKÇA

- Ahorsu, D. K., Lin, C. Y., Imani, V., Saffari, M., Griffiths, M. D., & Pakpour, A. H. (2020). The fear of Covid-19 Scale: Development and initial validation. *International journal of mental health and addiction*, 1-9, <https://doi.org/10.1007/s11469-020-00270-8>
- Aksu, O. (2018). *Karate Sporcularının Sürekli Kaygı Düzeyleri, Duygusal Zekâ ve Kişilik Özelliklerinin Çeşitli Değişkenlere Göre Belirlenmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aşçı, F. H., & Ayşe, K. İ. N. (1998). Bayan Futbolcularda Kaygı ve Kendini Fiziksel Algılama Düzeyi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 9(3), 3-10.
- Ateş, C., Yıldız, Y., & Yıldız, K. (2018). Profesyonel Basketbol ve Voleybolcuların Antrenör İletişim Beceri Düzeyleri Algısı ve Sporcuların Kaygı Düzeylerinin Araştırılması. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(3), 40-52.
- Banerjee, D. (2020). The Covid-19 Outbreak: Crucial Role the Psychiatrists Can Play. *Asian journal of psychiatry*, 50, 102-104, <https://doi.org/10.1016/j.ajp.2020.102014>
- Başaran, M. (2008). *Sporcularda Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Batu, B. (2020). *Yüzme Sporcularının Yeni Tip Korona Virüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısının İncelenmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

- Bingöl, H., Çoban, B., Bingöl, Ş., & Gündoğdu, C. (2012). Üniversitelerde Öğrenim Gören Taekwondo Milli Takım Sporcularının Maç Öncesi Kaygı Düzeylerinin Belirlenmesi. *Selçuk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1),121–125.
- Blauwet, C., & Willick, S. E. (2012). The Paralympic Movement: Using sports to promote health, disability rights, and social integration for athletes with disabilities. *PM&R*, 4(11), 851-856.
- Boz, E. (2019). *Elit Karate Sporcularında İmgeleme ve Kaygı İlişkinin İncelenmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (Geliştirilmiş 2. baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çelik, G. (2010). *Üst Düzeydeki Judocularında Müsabaka Öncesi Durumluk Kaygı Düzeylerinin Değerlendirilmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Çevik, O., & Kabasakal, K. (2013). Spor Etkinliklerinin, Engelli Bireylerin Toplumsal Uyumuna ve Sporla Sosyalleşmelerine Etkisinin İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, International Journal of Social and Economic Sciences*, 3(2), 74-83.
- Çiçek, B., & Almalı, V. (2020). COVID-19 Pandemisi Sürecinde Kaygı Öz-Yeterlilik ve Psikolojik İyi Oluş Arasındaki İlişki, Özel Sektör ve Kamu Çalışanları Karşılaştırması. *Turkish Studies*, 15(4), 241-260, <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43492>
- Civan, A. D. E. M., Özdemir, İ., Taş, İ., & Çelik, A. (2012). Bedensel Engelli ve Engelli Olmayan Tenis Sporcularının Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1), 83-87.
- Çölgeçen, Y., & Çölgeçen, H. (2020). Covid-19 Pandemisine Bağlı Yaşanan Kaygı Düzeylerinin Değerlendirilmesi: Türkiye Örneği, *Turkish Studies*, 15 (4), 261-275. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44399>
- Demirli, A. (2017). *Elit Güreşçilerin Müsabaka Öncesi ve Sonrası Durum Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Deveci, S. E., Çalmaz, A., & Yasemin, A. Ç. I. K. (2012). Doğu Anadolu'da Yeni Açılan Bir Üniversitenin Öğrencilerinde Kaygı Düzeylerinin Sağlık, Sosyal Ve Demografik Faktörler İle İlişkisi. *Dicle Tıp Dergisi*, 39(2), 189 - 196, <https://doi.org/10.5798/diclemedj.0921.2012.02.0125>
- Develi, E. (2006). *Konya'da İlköğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sürekli Kaygı Durumlarının İncelenmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Duman, N. (2020). Üniversite Öğrencilerinde Covid-19 Korkusu ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük. *The Journal of Social Science*, 4(8), 426 - 437, <https://doi.org/10.30520/tjsosci.748404>
- Endler, N. S., & Kocovski, N. L. (2001). State and trait anxiety revisited. *Journal of anxiety disorders*, 15(3),231-245, [https://doi.org/10.1016/S0887-6185\(01\)00060-3](https://doi.org/10.1016/S0887-6185(01)00060-3)
- Freud, S. (1936). *The Problem with Anxiety WW Norton and Company*, 24-28.
- Hacıcaferoğlu, S., Hacıcaferoğlu, B., & Seçer, M. (2015). Halk Oyunları Branşına Katılan Sporcuların Yarışma Öncesi Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 3 (4), 288-297, <https://doi.org/10.14486/IJSCS390>

- Hopwood, C. J., Thomas, K. M., Markon, K. E., Wright, A. G. C., & Krueger, R. F. (2012). DSM-5 personality traits and DSM-IV personality disorders. *Journal of Abnormal Psychology, 121*(2), 424–432, <https://doi.org/10.1037/a0026656>
- İlhan, L. (2008). Eğitilebilir Zihinsel Engelli Çocuklarda Beden Eğitimi ve Sporun Sosyalleşme Düzeylerine Etkisi, The effect of physical education upon the socialization levels of mentally handicapped children, *Kastamonu Eğitim Dergisi, 16*(1), 315-324.
- Inter-Agency Standing Committee. (2020). *Briefing Note on Addressing Mental Health and Psychosocial Aspects of Covid-19 Outbreak-Version 11*.
- İşlek, Y. (2018). *Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencilerinin İşsizlik ile İlgili Kaygılarının Depresyon ve Kaygı Düzeyleri ile İlişkisi Açısından İncelenmesi (Akdeniz Bölgesi Örneği)*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaplan, H., & Şentürk, A. (2018). Yüzme Türkiye Şampiyonasına Katılan Bedensel Engelli Sporcuların Kaygı Düzeylerinin Araştırılması. *ONUR KURULU, 114*.
- Karademir, T., Türkçapar, Ü., & Eroğlu, H. (2019). Investigation of the relationship between the anxiety and anger expression forms in futsal athletes. *Journal of Physical Education & Sports Science, 13*(12), <https://dergipark.org.tr/en/download/articlefile/1028511>
- Karaman, S. (2009). *Sağlık İle İlgili Programlarda Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeyleri*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Erciyes Üniversitesi.
- Kısmetoğlu, G. (2019). *15-18 Yaş Arası Ergenlerde Duygu Düzenleme ve Bilinçli Farkındalık Becerilerinin Kaygı Düzeyleri İle İlişkinin İncelenmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öktem, T., Şipal, O., Kul, M., & Dilek, A. N. (2020). Olimpiyat Oyunlarına Katılmaya Aday Boksörlerin Covid-19 Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research, 7* (62), 3620-3627, <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2210>
- Öntürk, Y., İmamoğlu, O., & Karacabey, K. (2019). Elit Tekvandocularında Durumluk ve Sürekli Kaygının Araştırılması. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8* (4), 3764-3774, <https://doi.org/10.33206/mjss.541990>
- Özen, N. (2004). *Uludağ Üniversitesi Öğrencilerinde Anksiyete Görülme Sıklığı ve Sosyo-Demografik Özellikleri İle Karşılaştırılması*, [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Özerkan, K. (2003). Basketbolcularda Müsabaka Öncesi Kaygı Düzeyleri ile Performans Arasındaki İlişki. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 11* (3), 4–6.
- Öztürk, A., Bayazıt, B., & Gencer, E. (2016). Judocuların Problem Çözme Becerilerinin ve Sportif Güven Düzeylerinin İncelenmesi (Trabzon Olimpiyat Hazırlık Merkezi Örneği). *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 14*(2), 145-151, https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000291
- Petzold, M. B., Bendau, A., Plag, J., Pyrkosch, L., Mascarell Maricic, L., Betzler, F.,... & Ströhle, A. (2020). Risk, resilience, psychological distress, and anxiety at the beginning of the COVID-19 pandemic in Germany. *Brain and behavior, 10*(9), e01745, <https://doi.org/10.1002/brb3.1745>

- Şahinler, Y., Acet, M., & Atasoy, T. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Takım Taraftarlarının Yardımseverlik ve Mutluluk Düzeylerinin İncelenmesi. *Sporda Akademik Yaklaşımlar-4*, (2), 21-42.
- Saviola, F., Pappaianni, E., Monti, A., Grecucci, A., Jovicich, J., & De Pisapia, N. (2020). Trait and state anxiety are mapped differently in the human brain. *Scientific Reports*, 10(1), 1-11, <https://doi.org/10.1038/s41598-020-68008-z>
- Tekeli, Ş. C. (2017). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adayları İle Diğer Öğretmen Adaylarının Sosyal Görünüş Kaygısı ve Akademik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Karşılaştırılması*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tekkurşun Demir, G., Bulğay, C., Çakır, O. V., Bayraktar, I., & Çetin, E. (2020b). Examination of the Anxiety of Catching the Novel Coronavirus (COVID-19) in Elite Athletes and Sedentaries: Examination of the Anxiety of Catching the Novel Coronavirus (COVID-19) in Elite Athletes and Sedentaries. *IJERI: International Journal of Educational Research and Innovation*, (15), 360–372, <https://doi.org/10.46661/ijeri.5332>
- Tekkurşun Demir, G., Cicioğlu, H. İbrahim., & İlhan, E. L. (2020a). Athlete's Anxiety to Catch the Novel Coronavirus (Covid-19) Scale (AACNCS): Validity and reliability study: Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of Human Sciences*, 17(2), 458–468, <https://doi.org/10.14687/jhs.v17i2.5988>
- Tellioğlu, Y. E. H., & Karadenizli, Ö. Ü. Z. İ. (2018). Sekiz Haftalık Kelebek Teknik Yüzme Eğitiminde Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması, Comparison of The Anxiety Levels in 8-Week Butterfly Technique Swimming Education. *Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 5(27), 2720-2729.
- Türkçapar, Ü. (2012). Güreşçilerin Farklı Değişkenler Açısından Sürekli Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32 (1), 129-140.
- Türktemiz, H., Bayraktar, I., Çobanoğlu, H. O., & Nalbant, Ö. (2020). Spor Salonlarında Egzersiz Yapan Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygılarının İncelenmesi. *III. International Conference On Covid-19 Studies*. Tam Metin Bildiriler Kitabı, 116-124.
- Vagg, P. R., Spielberger, C. D., & O'Hearn, T. P. (1980). Is the state-trait anxiety inventory multidimensional? *Personal*. 1 (3), 207-214, [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(80\)90052-5](https://doi.org/10.1016/0191-8869(80)90052-5)
- Vurgun, N. (2010). *Sporda İmgeleme Anketinin Türkçeye Uyarlanması ve Sporda İmgelemenin Yarışma Kaygısı İle Sportif Güven Üzerine Etkisi*, [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sporda Psiko Sosyal Alanlar Anabilim Dalı.
- WHO. (2020). WHO Director-General's remarks at the media briefing on 2019-nCoV on 11 February.